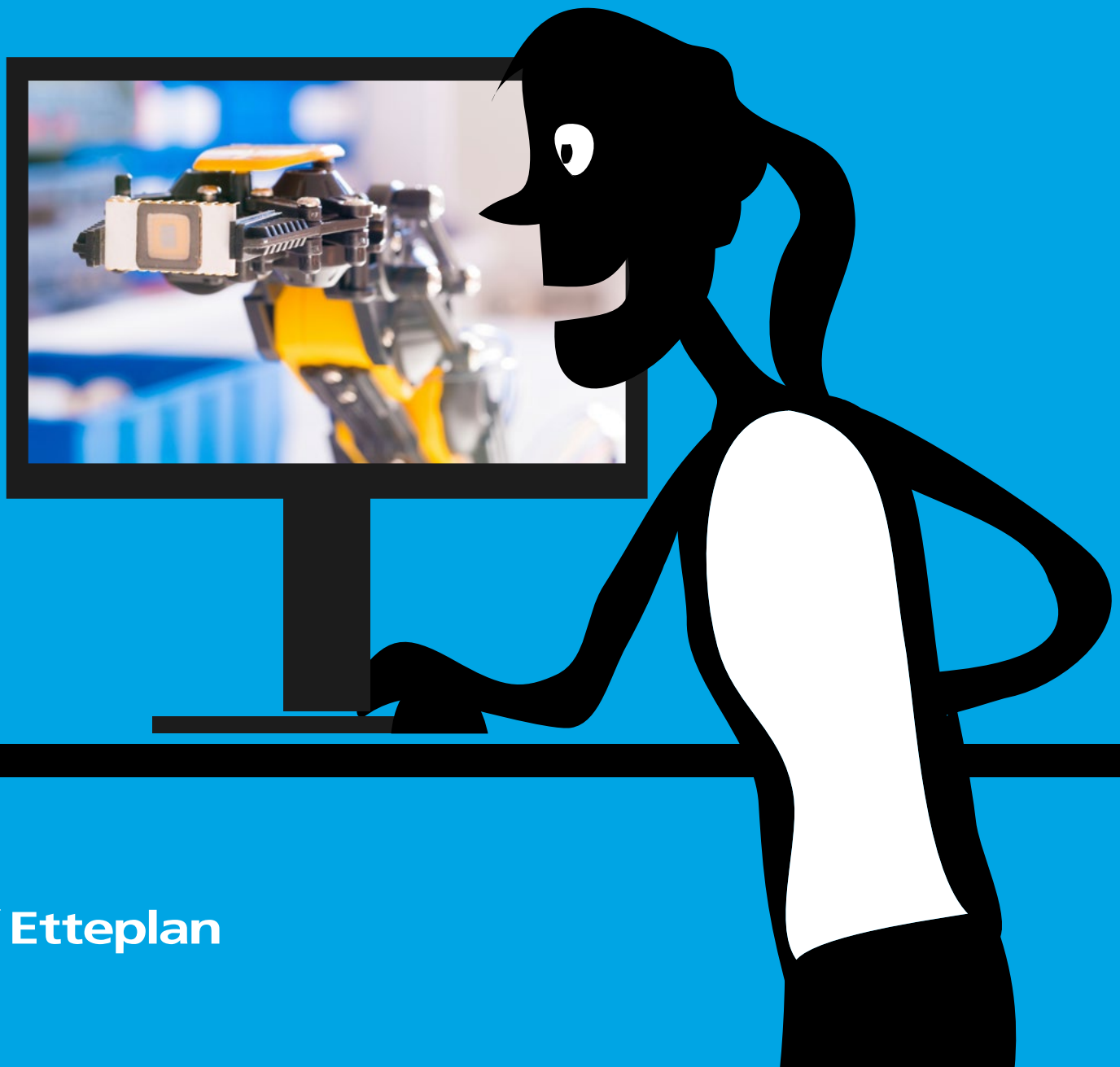

Vuosikatsaus **2018**

Digitaalinen aikakausi lupaa merkittävää tuottavuuden kasvua ja uudenlaisia liiketoimintamalleja. Jotta mahdollisuuksista tulisi todellisuutta, uudet teknologiat ja älykkäät ratkaisut on saatava käyttöön teollisessa mittakaavassa. Muutoksessa yritysten on ratkaistava monimutkaisia haasteita.

Me luomme innovatiivisilla ratkaisuilla tietä tulevaisuudelle. Onnistumiselle keskeistä on kyky kyseenalaistaa vakiintuneita oletuksia. Käytämme parhaita mahdollisia teknologioita tehokkaiden ja kestävien ratkaisujen toteuttamiseksi, aina raskaista teollisuuskoneista pilvipohjaisiin ohjelmistoihin. Eri toimialojen osaamisella tuemme ja palvelemme asiakkaitamme. Haasteet muuttuvat käsissämme ratkaisuiksi, jotka säästävät aikaa, energiaa tai metsiä, sekä mahdollistavat uutta liiketoimintaa.

Haluamme johtaa teollista muutosta sekä kasvaa ja kokeilla uutta yhdessä asiakkaidemme kanssa, missä vain meitä tarvitaan. Emme myy vain tunteja, vaan innovatiivisia, mitattavia ja odotukset ylittäviä ratkaisuja. Asiakkaidemme menestys on meidän menestyksemme.

Engineering with a difference.

Sisällysluettelo

Etteplan maailmalla..... 2
Asiantuntemus ja palvelut..... 4

VUOSI 2018

Case: Fortum Hydro..... 6
Vuoden keskeiset tapahtumat 8
Toimitusjohtajan katsaus 10

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA STRATEGIA

Case: Posti 12
Digitalisaatio lisää suunnittelutyön tarvetta teollisuudessa..... 14
Etteplanin kasvustrategia 16
Strategiset ja taloudelliset tavoitteet..... 18
Digitaaliset teknologiat osaksi palveluratkaisuja..... 19
Case: Siemens Turbomachinery 20

VASTUULLISUUS JA HENKILÖSTÖ

Vastuullisuus ja henkilöstö..... 22
Case: AM-koulutus..... 24
Raportointiperiaatteet ja GRI-sisältöindeksi .. 33
Case: Micro:bit 36

Johtoryhmä..... 38
Etteplan sijoituskohteena 39
Sijoittajatietoa 40

Etteplanin Vuosikertomus 2018 koostuu kahdesta osasta. Lue myös Talouskatsaus 2018 verkkosivuiltamme www.etteplan.com

Etteplan maailmalla

Etteplan toimii seitsemässä eri maassa kolmella mantereella. Toimintamme kansainvälinen vaikutus on tätäkin laajempi, koska työmme tulokset näkyvät globaalien asiakasyritystemme toiminnassa. Olemme suunnittelualan markkinajohtaja Suomessa ja alan johtavia toimijoita Ruotsissa. Haemme kasvua erityisesti Keski-Euroopasta ja Aasiasta. Etteplanin toimintamallien avulla suunnittelun ja teknisen dokumentoinnin työtä on helppo siirtää tehtäväksi sekä Kiinaan että Puolaan, mikä luo merkittävää kilpailuetua. Lisäksi hyödynnämme nopeasti kasvavia paikallisia markkinoita kummassakin maassa.

236

LIKEVAIHTO,
MILJ. EUROA
(kasvu 10,1 %)

20,2

LIKEVOITTO,
MILJ. EUROA
(kasvu 30,4 %)

>60

TOIMIPISTETTÄ
SEITSEMÄSSÄ MAASSA

3 055

TYÖNTEKIJÄÄ
(vuonna 2017: 2 802)

Liikevaihto alueittain 2018 (2017)

- Suomi 68 % (68 %)
- Ruotsi 21 % (21 %)
- Kiina 3 % (3 %)
- Keski-Eurooppa 8 % (8 %)

Liikevaihto palvelualueittain 2018 (2017)

- Suunnittelupalvelut 56 % (56 %)
- Sulautetut järjestelmät ja IoT 25 % (25 %)
- Tekninen dokumentointi 19 % (19 %)

Henkilöstö alueittain 2018

- Suomi 65 % (1982)
- Ruotsi 16 % (483)
- Kiina 12 % (365)
- Keski-Eurooppa 7 % (225)

Vahvuutemme

1. ASIAKSLÄHTÖINEN TOIMINTAKULTTUURI

Globaalit, pitkäaikaiset asiakassuhteemme perustuvat asiantuntijuuteemme. Osaamme reagoida nopeasti asiakkaan muuttuviin tarpeisiin ja toiveisiin. Tuntemme asiakkaidemme toimialojen erityispiirteet.

2. EDISTYKSELLINEN JA AINUTLAATUINEN PALVELUTARJONTA

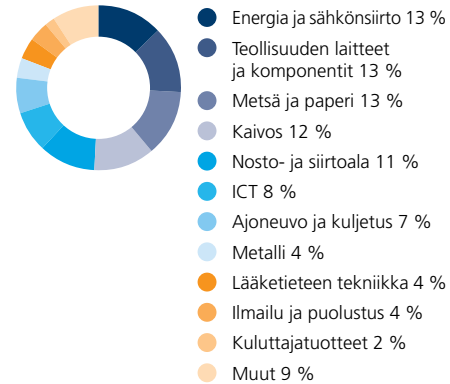
Palveluratkaisumme tukevat asiakkaidemme liiketoiminnan uudistumista ja kilpailukykyä. Osaamme yhdistää teknisen suunnittelun ja digitaaliset ratkaisut ainutlaatuisella tavalla.

3. VAHVA MARKKINA-ASEMA LÄHELLÄ ASIAKASTA

Olemme suunnittelualan johtavia toimijoita kaikilla markkina-alueillamme ja hyödynnämme globaalia, tekniikan eri alojen osaajien verkostoa asiakkaidemme eduksi.

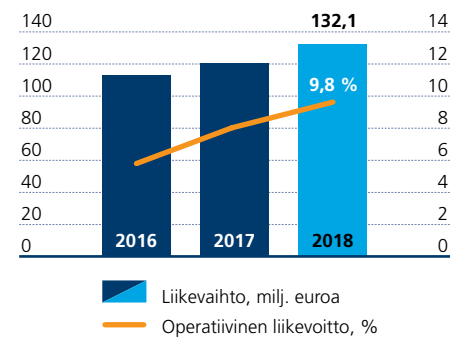
Asiantuntemus ja palvelut

Liikevaihto asiakasryhmittäin 2018

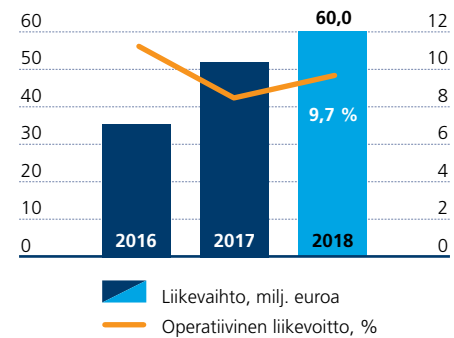

Etteplan on nopeasti kasvava ja kehittyvä teollisuuden laite- ja laitosuunnittelun ratkaisuihin, ohjelmisto- ja sulautettujen järjestelmien ratkaisuihin sekä teknisen dokumentoinnin ratkaisuihin erikoistunut asiantuntijayritys. Olemme suunnittelualan johtava toimija. Asiakkaamme ovat globaalisti toimivia kone- ja laitevalmistajia. Tärkein tehtävämme on ennakoida asiakkaidemme tarpeita ja parantaa heidän kilpailukykyään. Erotumme kilpailussa asiantuntijoidemme laaja-alaisen osaamisen ja palveluasenteen avulla. Etteplan on perustettu vuonna 1983 Suomessa. Yhtiön osakkeet on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä vuodesta 2000.

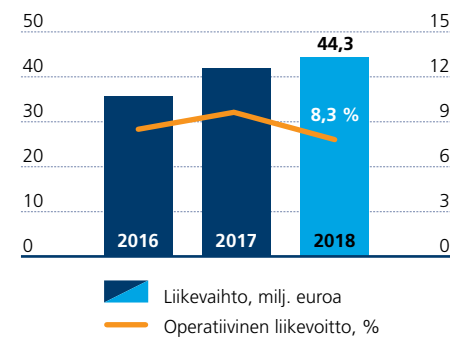
Suunnitteluratkaisut (Suunnittelupalvelut)

Ohjelmisto- ja sulautetut ratkaisut (Sulautetut järjestelmät ja IoT)

Teknisen dokumentoinnin ratkaisut (Tekninen dokumentointi)

» Etteplan uudisti organisaatiotaan ja rakennetaan 1.1.2019. Lue lisää www.etteplan.com

SUUNNITTELU- RATKAISUT (Suunnittelupalvelut)

OHJELMISTO- JA SULAUTETUT RATKAISUT (Sulautetut järjestelmät ja IoT)

TEKNISEN DOKUMENTOINNIN RATKAISUT (Tekninen dokumentointi)

Palveluidemme sisältö	Suunnitteluratkaisuilla tarkoitetaan asiakkaan koneen tai laitteen teknisten ominaisuuksien innovointia, suunnittelua ja laskentaa tuotekehitystarpeisiin sekä tuotteen valmistusta varten.	Ohjelmisto- ja sulautetut ratkaisulla tarkoitetaan tuotekehityspalveluja sekä ohjelmisto- ja teknologiaratkaisuja, joilla koneita ja laitteita ohjataan ja jotka mahdollistavat niiden digitaalisen verkottumisen osaksi esineiden internetiä.	Teknisen dokumentoinnin ratkaisulla tarkoitetaan tuotteen teknisten ominaisuuksien dokumentointia tuotteen käyttäjille tarkoitetuiksi manuaaleiksi tai oppaiksi sekä tuotetun sisällön hallintaa ja jakelua sähköisessä tai painetussa muodossa.
Asiakkaidemme tarpeet	Toimeksiannot ovat tyypillisesti uuden tuotteen tuotekehitystä, tuotantolaitosten suunnittelua tai toimitussuunnittelua, jossa tuote räätälöidään loppuasiakkaan vaatimusten ja markkina-alueen lainsäädännön mukaiseksi.	Usein asiakkaamme haasteena on kehittää uuteen liiketoimintamalliin perustava palvelu, jossa hyödynnetään digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia.	Tekninen dokumentointi on useimmiten teollisen asiakkaan ydinliiketoiminnan ulkopuolella oleva toiminto, jolla on keskeinen merkitys loppuasiakkaan huolto- ja kunnossapitoliiketoiminnan sujuvuuteen ja tehokkuuteen.
Esimerkkejä palveluistamme	<ul style="list-style-type: none"> Tuotekehitysprojektit Toimitussuunnitteluprojektit Laitossuunnittelu Tekninen laskenta Projektinhallinta Tuoteturvallisuus Tuotteen kustannusanalyysit 	<ul style="list-style-type: none"> Tuote- ja ohjelmistosuunnittelu ja konsultointi Teknologiaratkaisut ja konsultointi Testauspalvelut ja tuotannon testausjärjestelmät Laajoihin IoT-ratkaisuihin tarvittavat palvelut, kuten liiketoimintajärjestelmät, mobiilisovellukset ja erilaiset integraatiot 	<ul style="list-style-type: none"> Tekninen kirjoittaminen ja kuvittaminen Animaatiot ja simuloinnit Sähköiset järjestelmät teknisen dokumentaation hallintaan ja jakamiseen huolto- ja kunnossapitohenkilöstölle Ohjelmistot ja menetelmät laadukkaiden teknisten sisältöjen tuottamiseen
Osuus liikevaihdosta	56 %	25 %	19 %
Johdettujen palvelumallien osuus liikevaihdosta	52 %	47 %	75 %

CASE: FORTUM HYDRO

Fortum Hydron dokumenttien hallinnan tehokkuutta parannetaan tekoälyn avulla

Fortum Hydro ja Etteplan aloittivat yhteistyön vuonna 2014, kun Fortum ulkoisti dokumenttien hallinnointinsa Etteplanille. Nyt Etteplan ja Fortum ovat tutkineet, miten osa dokumentointiprosessista voidaan automatisoida kognitiivisten teknologioiden avulla. Tutkimuksen tavoitteena oli visioida mahdollisuuksia, joita syntyy, kun hyödynnetään koneoppimista ja pitkällä tähtäimellä myös tekoälyä.

Fortumin 120 ruotsalaista vesivoimalaitosta sisältävät satoja tuhansia monien vuosien toiminnan aikana syntyneitä piirustuksia, listoja ja projektidokumentteja eri lähdejärjestelmissä. Uusia dokumentteja tuotetaan ja vanhoja päivitetään jatkuvasti. Omaisuustietoja, kuten kiinteistön piirustuksia, projektidokumentaatiota sekä vika- ja huoltotietoja, käytetään hyväksi esimerkiksi investointiprojekteissa ja huoltotoimenpiteissä. Kiinteistöjen ja laitosten tietojen tulee olla ajantasaisia, helposti löydettävissä ja vastata fyysisistä omaisuutta, jotta ne tukevat Fortumin liiketoimintaa. Eri lähdejärjestelmissä olevien kiinteistöjen ja laitosten dokumenttien digitalisointi ja yhdistäminen omaisuuteen ja työmääräyksiin kognitiivisten teknologioiden avulla voi auttaa suodattamaan olennaisia tietoja siellä, missä niitä tarvitaan. Näin säästetään valtavasti aikaa ja poistetaan turhautumista Fortumin oman henkilökunnan ja sen toimittajien keskuudessa.

Tutkimustensa perusteella Etteplan uskoo, että kognitiivisten teknologioiden hyödyntäminen dokumenttien hallinnassa parantaa sen tarjoamia dokumenttien ja informaation hallintapalveluja. Käyttämällä kognitiivisia teknologioita, eli teknologioita, jotka jäljittelevät ihmisen ajatusprosesseja, tietokone voi ymmärtää tärkeitä yhteyksiä eri dokumenttien, työmääräyksien ja teknisten doku-

menttien välillä sekä sitä, miten ne pitäisi järjestellä sekä toimittaa ne voimalaitoksen johtajalle, projektipäällikölle tai huoltoteknikolle silloin, kun niistä on hyötyä. Tämä säästää valtavasti aikaa verrattuna manuaaliseen tietojenkäsittelyyn.

”Yksinkertaisesti sanottuna, koneoppimista ja tekoälyä hyödyntävien kognitiivisten alustojen käyttäminen tällä alueella voi vähentää aikaa ja turhautumista, kun etsitään oikeaa tietoa sekä vähentää väärin päätösten tekemisen riskiä ja, mikä tärkeintä, pienentää henkilövahinkojen riskiä”, kertoo **Eric Tengstrand**, Etteplanin Global Service Solutions -toimintojen johtaja.

Toinen tutkimuksessa esillä ollut asia on kognitiivisten teknologioiden hyödyntäminen teknisten ongelmien ratkaisussa ja ennakoinnissa: tietokone voi esimerkiksi vähitellen oppia tunnistamaan toistuvien ongelmien syitä. Tämä on askel kohti kognitiivista ennakoivaa kunnossapitoa, jossa tietokone suosittelee, miten esille tulevat toiminnalliset puutteet voidaan ratkaista jo ennen kuin ne kehittyvät varsinaisiksi vioiksi.

”Fortum Hydron kanssa tehty yhteistyö heijastaa hyvin sitä, että Etteplan näkee merkittäviä mahdollisuuksia uusien teknologioiden, kuten tekoälyn, hyödyntämisessä sen palvelutarjonnassa”, Tengstrand sanoo.

Fortum näkee tämän Etteplanin kanssa tehdyn projektin erittäin tärkeänä tulevassa kehityksessä digitalisaation saralla. Projekti on ollut kiinnostava ja todistanut, että nämä ratkaisut tulevat luonnolliseksi osaksi prosessejamme tulevaisuudessa”, Fortum Hydron Head of Asset Management **Martin Lindström** sanoo.

» LUE LISÄÄ WWW.ETTEPLAN.COM

Dokumentit haltuun **teko-** **älyllä**

Carl-Eric Ryberg ja Eric Tengstrand

Vuoden keskeiset tapahtumat

Etteplanin kasvu jatkui myös vuonna 2018. Vahvistimme osaamistamme ohjelmistosuunnittelussa yritysostojen avulla ja laajensimme toimintaamme Kiinassa.

TOUKOKUU: Etteplan kasvattaa Kiinassa – kuudes Kiinan toimisto avataan toukokuussa Qingdaoon ja seitsemäs heinäkuussa Wuhaniin.

TOUKOKUU: Etteplan vahvistaa digitaalisten palveluiden ja ohjelmistojen asiantuntemusta ostamalla Eatech Oy:n.

LOKAKUU: Suunnittelutoimisto Etteplan ja Tana Oy laajentavat yhteistyötään Tanan huollon ja kunnossapidon digitalisointiin.

MARRASKUU: Digitaalinen kaksonen mullistaa teollisen laitevalmistajan myyntiä ja jälki-markkinointia.

Etteplan MORE

JOULUKUU: Eatech Oy, Soikea Solutions Oy ja Koodain Oy toimivat Etteplan MORE -nimellä.

HELMIKUU: Etteplan vahvistaa Android-osaamistaan ja ostaa Koodain Solutions Oy:n.

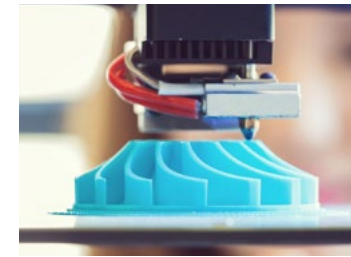
HELMIKUU: Etteplanin suunnittelija Ulla Kuljun vammaisuusurheilua mullistava rata-moottoripyörä esitellään MP 18 -moottoripyörämessuilla.

TOUKOKUU: Etteplan ja Valmet laajentavat yhteistyötään – merkittävä osa Valmetin puunkäsittelyssä tarvittavien laitteiden suunnittelusta siirtyy Etteplanille.

ELOKUU: Etteplan jatkaa laajenemistaan Puolan markkinoilla ja aloittaa suunnittelupalveluiden tarjoamisen Valmetille ja muille Keski-Euroopassa toimiville asiakkailleen.

MARRASKUU: Siemens Industrial Turbomachinery AB valitsee Etteplanin kumppanikseen 3D-tulostuksen suunnitteluun.

JOULUKUU: Etteplan siirtyy keskiuurten yhtiöiden luokkaan NASDAQ Helsingissä.

JOULUKUU: Etteplan uudistaa organisaatiotaan ja rakennettaan kiihdyttääkseen kasvuaan.

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Kannattava kasvu jatkui ja digitaalisten ratkaisujen osaaminen vahvistui

Toimintamme kehittyi vuoden 2018 aikana merkittävästi, ja vahvistimme erityisesti digitaalista osaamistamme. Etteplanissa yhdistyvät yhä vahvemmin kaikki teollisten asiakkaiden tarvitsemat suunnittelupalvelut mukaan lukien laitteiden ja laitosten suunnittelun, sulautettujen järjestelmien ja ohjelmistoratkaisujen, digitalisaation sekä teknisen dokumentoinnin ratkaisut.

Vuosi 2018 oli Etteplanille jälleen menestyksenkäs, ja jatkoimme kannattavaa kasvua. Markkinatilanne oli hyvä kaikilla markkina-alueillamme ja vahvalla operatiivisella tehokkuudella saavutimme ennätysellisiä tuloksia. Liikevoittonamme nousi uudelle tasolle ylittäen ensimmäisen kerran 20 miljoonaa euroa. Kassavirtamme oli niin ikään erittäin vahva. Liikevaihtomme kasvoi myös yli kymmenen prosenttia ja oli 236 miljoonaa euroa. Tähän emme voi kuitenkaan olla täysin tyytyväisiä kasvun jäätyä alle tavoittelemamme 15 prosentin tason.

Suunnittelupalvelut-palvelualue menestyi erinomaisesti koko vuoden. Operatiivinen tehokkuus oli erinomaisel-

la tasolla, ja ylitimme kannattavuudessa kymmenen prosentin tavoitetasomme toisella ja kolmannella neljänneksellä. Kehitimme myös aktiivisesti palvelutarjontaamme uusien teknologioiden, esimerkiksi materiaalia lisäävän valmistuksen (additive manufacturing) ja digitaalisten kaksosten (digital twin) alueilla, joista odotamme merkittävää kasvua tulevaisuudessa.

Sulautetut järjestelmät ja IoT -palvelualue toipui sitä rasittaneista projektihaasteista odotuksiamme vastaavalla suoritustasolla loppuvuoden aikana. Kasvu oli vahvaa, ja kannattavuus vuoden viimeisellä neljänneksellä jälleen erinomainen. Kasvuun vaikutti-

vat vuoden aikana tehdyt Eatech Oy:n ja Koodain Solutions Oy:n yritysostot. Näillä yritysostoilla vahvistimme merkittävästi osaamis pohjaamme erityisesti digitaalisten kokonaisratkaisujen, ketterän ohjelmistokehityksen ja pilviratkaisujen

ohjelmistojen tarjoajana. Kaupat olivat jatkoa aiemmin tehdyille investoinneille digitalisaatioon ja ohjelmistokehitykseen ja yli kaksi vuotta sitten tehdyille Soikea Solutions Oy:n ostolle. Yhdistimme vuoden lopussa nämä kolme yritysoston kautta Etteplaniin tullutta yritystä ohjelmistokehityksiköksi, joka muodostaa Suomessa oman brändinsä, Etteplan MOREn. Pystymme entistä vahvemmin haastamaan markkinoiden muita toimijoita ja tarjoamaan IoT-palveluja teollisille asiakkaille. Yli 700 ammattilaisen voimin olemme erinomaisessa asemassa tukemaan asiakkaidemme kiihtyvää liiketoiminnan digitalisointia, ja odotamme tältä palvelualueelta voimakasta kasvua myös jatkossa.

Teknisen dokumentoinnin liiketoimintamme ei päässyt loppuvuonna odotuksiamme vastaavalle tasolle. Kasvu hidastui asiakkaidemme investoimista vertailukautta vähemmän uusiin toimintamalleihin, ja uusia ulkoistus sopimuksia solmittiin aiempaa vähemmän. Ulkoistuskeskustelut ovat kuitenkin jälleen piristyneet ja meillä on useita merkittäviä keskusteluja ulkoistusratkaisuista käynnissä. Vuoden viimeisellä neljänneksellä liiketoimintaa rasittivat myös Saksassa jatkuneet haasteet. Tilanteen korjaamiseksi olemme käynnistäneet uusia välittömiä toimenpiteitä ja uskomme liiketoiminnan tervehtyvän kevään 2019 aikana.

Kasvumme jatkui edelleen Kiinassa, ja avasimme vuoden 2018 aikana kaksi uutta toimistoa Kiinaan Qingdaoon ja Wuhanin. Vuoden 2019 alussa toimistojemme määrä Kiinassa kasvoi kahdeksaan, kun

avasimme toimiston Shenzheniin.

Uudistimme vuoden 2019 alussa organisaatiotamme vastataksemme entistä paremmin muuttuvaan kilpailutilanteeseen. Myös taseemme on hyvässä kunnossa, mikä antaa meille mahdollisuuksia liiketoiminnan kehittämiseen ja kasvun kiihdyttämiseen jatkossa.

Liikevaihtomme on nyt kasvanut 21 neljänneestä ja liikevoittonamme parantunut 11 neljänneestä peräkkäin. Tämän on mahdollistanut erinomainen työ läpi koko organisaation, ja haluan kiittää näistä saavutuksista kaikkia etteplanilaisia. Kiitän myös asiakkaitamme hyvästä ja menestyksellisestä yhteistyöstä. Pyrimme edelleen olemaan luotettava ja osaava kumppani asiakkaidemme erilaisien haasteiden ratkaisemisessa.

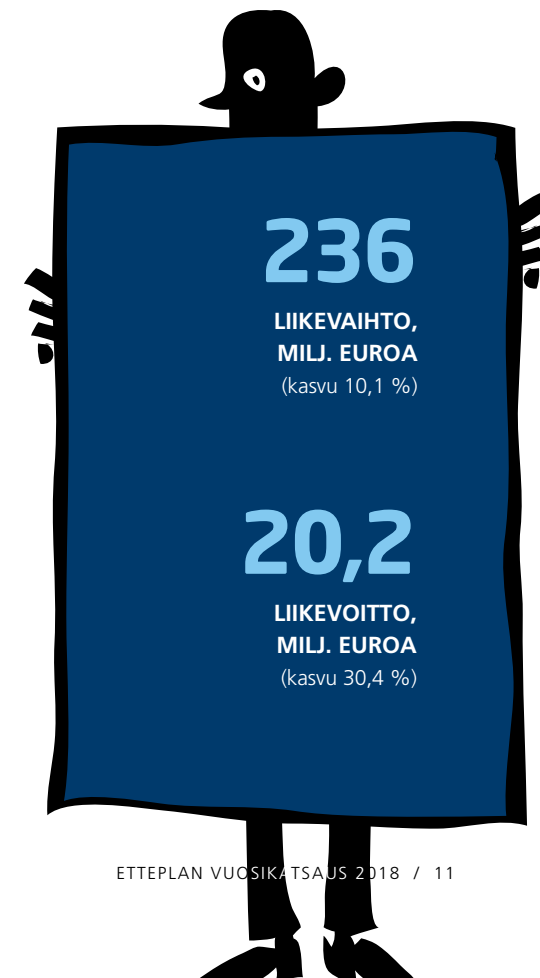
Olemme erittäin tyytyväisiä myös siitä, että menestys on näkynyt yhtiön markkina-arvossa, ja pääsimme aloittamaan vuoden 2019 pörssin keskisuurten yhtiöiden luokassa. Haluan kiittää omistajia luottamuksesta ja mahdollisuudesta kehittää yhtiötä pitkäjänteisesti.

Vaikka markkinatilannetta sävyttää tällä hetkellä poliittinen epävarmuus ja kysynnän kasvu on hidastunut, odotamme markkinoiden kasvun ja liiketoimintamme positiivisen kehityksen jatkuvan myös vuonna 2019.

Juha Näkki

Toimitusjohtaja

» Kasvun siivittämänä myös markkina-arvomme kasvoi, ja nousimme pörssissä keskisuurten yritysten luokkaan vuoden 2019 alussa.

CASE: POSTI

Ohjelmistojen ennakoiva huolto varmistaa pakettiautomaattien toiminnan

Verkkokauppa käy kuumana, ja myös Postin pakettivolyymi on viime vuosina kasvanut. Satojen pakettiautomaattien on toimittava saumattomasti, ja Etteplanin uuden ohjelmistoyksikön tehtävänä on vastata niiden ylläpidosta eli ohjelmiston teknisestä tuesta ja huollosta. Yhteistyö alkoi, kun Etteplanin sittemmin ostama Eatech päivitti automaattien ohjelmistot vuonna 2017. Vuonna 2019 yhteistyötä laajennetaan nykyisistä pakettiautomaateista myös asuintaloissa ja työpaikoilla sijaitseviin Smartpost-automaatteihin.

”Postin näkökulmasta on käytännöllistä, että tarjoamme koko järjestelmän ylläpidon yhdeltä luukulta”, kertoo Etteplanin ohjelmistoyksikön Etteplan MOREn toimitusjohtaja **Esa Mäkelä**. ”Postin asiakaspalvelulla on suora yhteys meidän ylläpito-osastollemme, jolta voidaan antaa teknistä etätukea tai koordinoida laitteelle huolto. Huolehdimme myös tarvittavista sovelluspäivityksistä tai -kehityksestä.”

Mäkelän mukaan Etteplanin vahvuus on automaattien ennakoiva huolto. Automaattien älykästä laitteistoa pystytään seuraamaan aktiivisesti etänä, ja mahdollinen vika ehditään korjata ennen kuin se näkyy loppukäyttäjälle.

Pakettiautomaattien ohjelmiston ylläpidon lisäksi Etteplan lähtee innolla kehittämään ja ylläpitämään myös Smartpost-automaattien ohjelmistoa. Postin tavoitteena on kasvattaa Smartpost-automaattiverkostoaan merkittävästi seuraavien vuosien aikana.

Ohjelmistosuunnittelu on yksi aloista, joilla Etteplan on viime vuosina kasvanut. Vuoden 2018 aikana Etteplan vahvisti osaamistaan ja osti Eatech Oy:n lisäksi Koodain Solutions Oy:n. Suomesa Etteplan MORE -brändillä toimivan ohjelmistoyksikön alle liittyi myös aiemmin ostettu Soikea Solutions Oy.

Kasvua ohjelmistosuunnittelusta

Niko Heikura,
Ville Imeläinen,
Juha Hankkila
ja Hannu Korpi

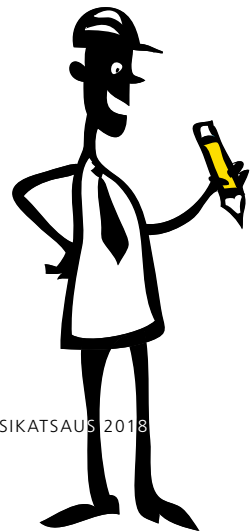
» LUE LISÄÄ WWW.ETTEPLAN.COM

Digitalisaatio lisää suunnittelutyön tarvetta teollisuudessa

Teollisuuden digitalisaatio lisää suunnittelutyön tarvetta ja luo siten kasvumahdollisuuksia suunnittelualan toimijoille. Samalla se synnyttää tarvetta uudelle osaamiselle ja tiiviille yhteistyölle eri tekniikan alueiden kesken.

Teollisuus ja koko yhteiskunta läpikäyvät digitaalista murrosta, jonka aikana ja lopputuloksena lähes kaikki tulee digitalisoitumaan ja verkottumaan keskenään. Investoinnit teollisuuden Internetiin kasvavat samalla voimakkaasti. Älykkäät ja verkottuneet tuotantoprosessit lisäävät tehokkuutta ja muuttavat teollisuuden toimintaa. Valmistusmenetelmät kehittyvät ja mahdollistavat uudenlaisien arvoketjujen sekä liiketoiminta- ja ansaintamallien synnyn sekä lisäävät suunnittelutyön tarvetta.

Esimerkiksi kone- ja laitevalmistajille voi löytyä uusia kasvupolkuja palvelupohjaisesta liiketoiminnasta, joka perustuu koneista kertyvän tiedon analysointiin ja hyödyntämiseen. Digitalisaation avulla voidaan myös entistä paremmin ymmärtää koneiden käyttöä, lisätä niiden kapasiteettia ja muuttaa teknisiä ominaisuuksia.

» Suunnitteluyritykset laajentavat osaamistaan myös yritysostoin.

Yhteistyötä tekniikan eri osa-alueiden kesken

Teollisuuden murros haastaa myös suunnittelualan. Käytännössä puhutaan uudesta suunnittelualueesta, jossa yhdistyvät syvälinen laitetuntemus ja uusien teknologioiden osaaminen. Teknologian kehityksen myötä alan asiantuntijoilta vaaditaan aiempaa laajempaa ymmärrystä myös oman erikoisan ulkopuolelta sekä tehokasta yhteistyötä muiden teknologia-alojen ammattilaisten kanssa.

Samalla, kun suunnittelu- ja konsultointiala kasvaa eri puolilla maailmaa, kasvaa tarve alan osaajista. Työvoima kansainvälistyy, ja suunnittelualan yritykset etsivät osaajia enenevässä määrin myös kotimarkkinoidensa ulkopuolelta.

Suunnittelualan yritykset laajentavat osaamistaan

Suunnittelualan kilpailijakenttä muodostuu suuresta määrästä erikokoisia ja erilaisen osaamispohjan omaavia toimijoita. Alalla on jo pidemmän aikaa ollut käynnissä keskittymiskehitys. Suuret toimijat haluavat kasvaa markkinoita nopeammin organisesti ja laajentaa osaamistaan ja toiminta-alueitaan yritysostoin. Asiakkaat ulkoistavat ydinliiketoimintaansa kuulumattomia toimintoja, vähentävät kumppaniensa määrää ja tiivistävät yhteistyötä valittujen toimijoiden kanssa.

GLOBALIT TRENDIT

ETTEPLANIN VAHVUUDET

	GLOBALIT TRENDIT	ETTEPLANIN VAHVUUDET
Nopeutunut teknologinen kehitys	<ul style="list-style-type: none"> • Uudet teknologiat • 3D-tulostus lisää tuotevariaatiota • Tuotteiden lyhentyneet elinkaaret • Parantunut valmistettavuus • Teknologian siirto, käänteinen innovaatio • Kestävän kehityksen mukaiset ratkaisut • Lisääntynyt suunnittelutyön tarve • Uuden osaamisen kehittämisen tarve 	<ul style="list-style-type: none"> • Monipuolinen teknologian ja digitalisaation osaaminen • Laaja osaaminen eri teollisuudenaloilta • Elinkaaripalvelut • Teknologiosaaminen uusien energianlähteiden ja materiaalien kehittämisessä
Digitalisaatio	<ul style="list-style-type: none"> • Teollinen internet (IoT) • Liiketoimintamallien uudistuminen • Koneiden ja laitteiden lisääntynyt älykkyyttä • Lisääntynyt suunnittelutyön tarve • Uuden osaamisen kehittämisen tarve • Haastaa olemassa olevat tekniikan osaamisalueet • Edistää palveluiden vientiä 	<ul style="list-style-type: none"> • Laaja osaaminen eri teollisuuden aloilta • Digitalisaatio-osaamisen vahvistaminen • Asiakkaan liiketoiminnan uudistamista edistävää palvelutarjontaa • Kyky yhdistää laite- ja laitosuunnittelu ja digitaaliset ratkaisut
Globaalin talouden rakenteelliset muutokset	<ul style="list-style-type: none"> • Talouden painopisteen siirtyminen kehittyville markkinoille • Väestönkasvu, kaupungistuminen ja väestön ikääntyminen • Lisää tarvetta vahvistaa läsnäoloa uusilla kasvumarkkinoilla 	<ul style="list-style-type: none"> • Vahva markkina-asema lähellä asiakasta • Kasvava läsnäolo Kiinassa • Kansainvälinen verkosto • Globaalit, pitkäaikaiset asiakassuhteet • Palveluratkaisut
Ulkoistaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Keskittyminen ydinliiketoimintaan • Kiristynyt kilpailu • Kustannustehokkuus • Laatuvaatimukset • Luo organisia kasvumahdollisuuksia suunnittelualan toimijoille 	<ul style="list-style-type: none"> • Ylivoimainen ulkoistusprosessi • Vahva markkina-asema lähellä asiakasta • Palveluratkaisut • Asiakasreferenssit
Toimialan keskittyminen	<ul style="list-style-type: none"> • Toimialalla paljon erikokoisia yrityksiä • Suuret toimijat kasvavat markkinoita nopeammin organisesti ja yritysostoin • Asiakkaat vähentävät kumppaniensa määrää • Yhä tiiviimpi yhteistyö tärkeimpien kumppanien kanssa • Luo mahdollisuuden kasvuun yritysjärjestelyjen avulla 	<ul style="list-style-type: none"> • Oman palvelutarjonnan jatkuva kehittäminen • Asiantuntijuuteen perustuvat globaalit, pitkäaikaiset asiakassuhteet • Palveluratkaisut • Vahva markkina-asema lähellä asiakasta • Osaamisen ja läsnäolon vahvistaminen onnistunein yritysostoin

Etteplanin kasvustrategia

Etteplan on suunnittelualan edelläkävijä. Palveluratkaisujemme jatkuva kehittäminen, digitalisaatio ja kansainvälinen kasvu ovat tärkeimmät kasvualueemme. Vahvistimme vuoden aikana ohjelmistosuunnitteluosaamistamme ja otimme käyttöön uuden globaalin organisaation 1.1.2019.

Etteplan on kasvuyhtiö, jonka tavoitteena on kasvattaa liikevaihtoaan keskimäärin 15 prosentilla vuodessa sekä yritysostoin että orgaanisesti. Yritysostoilla pyrimme osaamisohjajamme kasvattamiseen sekä läsnäolomme ja palvelutarjontamme vahvistamiseen nykyisillä markkina-alueillamme. Pyrimme siihen, että asiakkaan on mahdollista saada samalta palveluntarjoajalta kaikki laite- ja laitosuunnitteluun, tekniseen dokumentointiin sekä ohjelmistosuunnitteluun ja sulautettuihin järjestelmiin liittyvät palvelut. Orgaaninen kasvumme pohjautuu laajaan palvelutarjontamme ja osaamiseemme sekä vahvaan markkina-asemaamme.

Vuonna 2018 toteutimme Suomessa kaksi yritysostoa, jotka vahvistivat erityisesti ohjelmistosuunnitteluosaamistamme. Helmikuussa ostimme Android-osaaja Koodain Solutions Oy:n ja toukokuussa puolestaan ohjelmistosuunnittelu-yritys Eatech Oy:n. Eatech Oy, Koodain Solutions Oy ja vuonna 2016 hankittu Soikea Solutions Oy muodostavat Etteplanin ohjelmistokehitysyksikön ja toimivat Suomessa vuoden 2019 alusta lähtien Etteplan MORE-brändin alla. Etteplanissa työskentelee jo yli 700 ohjelmistosuunnittelun ja sulautettujen järjestelmien asiantuntijaa.

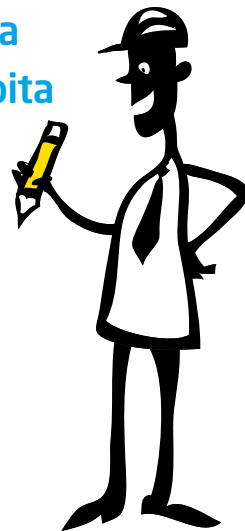
Vauhdittaaksemme kasvua otimme 1.1.2019 käyttöön uuden globaalin organisaation, jossa palvelualueet muodostavat raportointisuhteet aiemman maaorganisaation sijaan. Organisaatiomuutoksella nopeuttamme palveluratkaisujemme kehittämistä ja myyntiä sekä kykyämme tuoda uusia teknologioita osaksi palveluratkaisujamme. Muutos parantaa edellytyksiämme saavuttaa johdetuille palvelumalleille asettamamme strategisen tavoitteen.

Kilpailutilanteemme on muuttunut entistäkin globaalimmaksi. Asiakkaidemme projektit ovat laajempia ja monimuotoisempia. Globaalin organisaation avulla pyrimme varmistamaan, että koko palvelutarjontamme on asiakkaidemme saatavilla kaikissa seitsemässä toimintamaassamme.

Kiinaan myydyt tunnit kasvoivat vuoden aikana 35 prosenttia. Meillä on maassa jo lähes 400 työntekijää. Kiinan paikalliset suunnittelumarkkinat ovat avautumassa, ja aloitimmekin keväällä teknisen dokumentoinnin palveluiden tarjoamisen merkittävälle kiinalaiselle valtio-omistaiselle yhtiölle. Lisäksi avasimme toimistot Qingdaoon ja Wuhaniin. Vuoden 2019 alussa toimistojemme määrä Kiinassa nousi kahdeksaan, kun avasimme toimiston Shenzheniin. Puolassa perustimme mekaniikkasuunnitteluun keskittyvän yksikön alkuvaiheessaan ensisijaisesti Valmetin tarpeita varten.

Hyödynnämme kansainvälistä verkostoaamme osana erityisesti Suomessa ja Ruotsissa toteutettavia asiakasprojekteja. Etteplanin toimintamallien avulla työtä on helppo siirtää tehtäväksi sekä Kiinaan että Puolaan, mikä luo merkittävää kilpailuetua sekä Etteplanille että asiakkaille.

» Nopeutamme kykyämme tuoda uusia teknologioita osaksi palveluratkaisujamme.

ARVOMME:

Customer-oriented (asiakaslähtöinen)
Proactive (proaktiivinen)
Attractive (houkutteleva)

VISIOMME:

Our customers get the best service solutions anywhere at any time

Strategiasta toteutukseen

Asiakaskeskeisyys

Palveluratkaisut

Yksi Etteplan

Suunnittelumenetelmät

Strategian kulmakivet

Engineering with a difference

Liiketoiminnan painopistealueet

1

Palveluratkaisut

2

Digitalisaatio

3

Kansainvälinen kasvu

2018

54%

JOHDETTUIJEN
PALVELUMALLIEN OSUUS
LIIKEVAIHDOSTA

35%

DIGITALISAATIO
LUO UUDENLAISIA
LIIKETOIMINTA-
MAHDOLLISUUKSIA

KIINAN MARKKINOILLE
MYYTYJEN TUNTIEN
MÄÄRÄN KASVU

Strategiset ja taloudelliset tavoitteet

Kehitämme toimintaamme ja seuraamme edistystämme ensisijaisesti strategisten ja taloudellisten tavoitteidemme mukaisesti. Alla on kuvattu kehitystämme suhteessa asetettuihin tavoitteisiin.

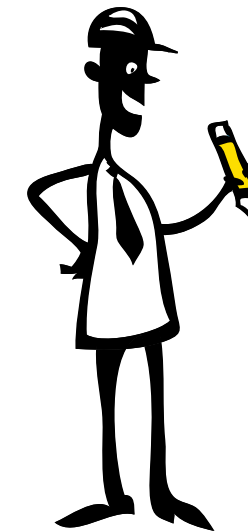
	TAVOITE	KEINOT	KEHITYS 2016-2018																
Kasvu	<p>15 %</p> <p>Liikevaihdon keskimääräinen vuotuinen kasvu.</p> <p>Sisältää sekä orgaanisen kasvun että mahdolliset yritysostot.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kasvu avainasiakkuuksissa Orgaaninen kasvu Johdetuista palvelumalleista Kasvua tukevat yritysjärjestelyt 	<p>Liikevaihto ja liikevaihdon kasvu, %</p> <table border="1"> <tr><th>Vuosi</th><th>Liikevaihto, milj. euroa</th><th>Liikevaihdon kasvu, %</th><th>Tavoite</th></tr> <tr><td>16</td><td>183,9</td><td>30,3</td><td>10,1</td></tr> <tr><td>17</td><td>214,8</td><td>16,8</td><td>10,1</td></tr> <tr><td>18</td><td>236,5</td><td>10,1</td><td>10,1</td></tr> </table>	Vuosi	Liikevaihto, milj. euroa	Liikevaihdon kasvu, %	Tavoite	16	183,9	30,3	10,1	17	214,8	16,8	10,1	18	236,5	10,1	10,1
Vuosi	Liikevaihto, milj. euroa	Liikevaihdon kasvu, %	Tavoite																
16	183,9	30,3	10,1																
17	214,8	16,8	10,1																
18	236,5	10,1	10,1																
Kannattavuus	<p>10 %</p> <p>Operatiivinen liikevoitto liikevaihdosta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Liiketoimintamallin muutos kohti Johdettuja palvelumalleja Markkinajohtajuus 	<p>Liikevaihto ja operatiivinen liikevoitto, %</p> <table border="1"> <tr><th>Vuosi</th><th>Liikevaihto, milj. euroa</th><th>Operatiivinen liikevoitto, %</th><th>Tavoite</th></tr> <tr><td>16</td><td>183,9</td><td>6,6</td><td>9,3</td></tr> <tr><td>17</td><td>214,8</td><td>8,0</td><td>9,3</td></tr> <tr><td>18</td><td>236,5</td><td>9,3</td><td>9,3</td></tr> </table>	Vuosi	Liikevaihto, milj. euroa	Operatiivinen liikevoitto, %	Tavoite	16	183,9	6,6	9,3	17	214,8	8,0	9,3	18	236,5	9,3	9,3
Vuosi	Liikevaihto, milj. euroa	Operatiivinen liikevoitto, %	Tavoite																
16	183,9	6,6	9,3																
17	214,8	8,0	9,3																
18	236,5	9,3	9,3																
Johdetut palvelumallit	<p>65 %</p> <p>Johdettujen palvelumallien osuus liikevaihdosta (Managed Services Index, MSI) vuoden 2019 loppuun mennessä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Palvelumallit Teknologiaratkaisut Projektiliiketoiminta 	<p>Liikevaihto ja Johdetut palvelumallit, %</p> <table border="1"> <tr><th>Vuosi</th><th>Liikevaihto, milj. euroa</th><th>Johdetut palvelumallit, %</th><th>Tavoite</th></tr> <tr><td>16</td><td>183,9</td><td>53</td><td>54</td></tr> <tr><td>17</td><td>214,8</td><td>57</td><td>54</td></tr> <tr><td>18</td><td>236,5</td><td>54</td><td>54</td></tr> </table>	Vuosi	Liikevaihto, milj. euroa	Johdetut palvelumallit, %	Tavoite	16	183,9	53	54	17	214,8	57	54	18	236,5	54	54
Vuosi	Liikevaihto, milj. euroa	Johdetut palvelumallit, %	Tavoite																
16	183,9	53	54																
17	214,8	57	54																
18	236,5	54	54																
Tase	<p>> 30 %</p> <p>Omavaraisuusaste.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tavoitetta tukevat rahoitusjärjestelyt Kassavirran vahvistaminen 	<p>Omavaraisuusaste, %</p> <table border="1"> <tr><th>Vuosi</th><th>Omavaraisuusaste, %</th><th>Tavoite</th></tr> <tr><td>16</td><td>40,0</td><td>30</td></tr> <tr><td>17</td><td>40,7</td><td>30</td></tr> <tr><td>18</td><td>42,9</td><td>30</td></tr> </table>	Vuosi	Omavaraisuusaste, %	Tavoite	16	40,0	30	17	40,7	30	18	42,9	30				
Vuosi	Omavaraisuusaste, %	Tavoite																	
16	40,0	30																	
17	40,7	30																	
18	42,9	30																	

Digitaaliset teknologiat osaksi palveluratkaisuja

Palveluratkaisu on palveluista ja niiden toimitusmalleista asiakastarpeen pohjalta räätälöity ratkaisu. Palveluratkaisujen jatkuva kehittäminen on Etteplanin strategian kulmakiviä ja kasvumme painopistealue. Digitaalisten teknologioiden ja ohjelmistoratkaisujen hyödyntäminen on keskeisessä roolissa palveluratkaisujemme jatkokehittämisessä. Tekoäly, 3D-tulostus ja digitaalinen kaksonen ovat näistä esimerkkejä. Tuomalla uusia teknologioita osaksi Etteplanin palveluratkaisuja autamme asiakkaitamme hyödyntämään näitä teknologioita omassa liiketoiminnassaan ja tuotamme heille uutta lisäarvoa. Digitalisaatiosta saatavien hyötyjen realisointi vaatii kokonaisvaltaista ymmärrystä niin laitteista kuin niihin parhaiten sopivista teknologiaratkaisuista.

Johdetut palvelumallit ovat tapa, jolla palvelut toimitetaan asiakkaalle. Niitä ovat esimerkiksi projektit ja ulkoistusratkaisut. Etteplanin asiantuntijat työskentelevät Etteplanin työnjohdon alla ja Etteplan vastaa palvelun laadusta. Johdetut palvelumallit koostuvat Etteplanin huippuasiantuntijoista, palveluiden johtamis- ja tuotantomalleista sekä ohjelmistoratkaisuista. Huolehdimme, että palvelu tuotetaan kustannustehokkaasti, ja että sen tulokset ovat mitattavissa. Asiakas puolestaan ostaa palvelukokonaisuuden ja maksaa tuloksista resurssien sijaan. Johdetut palvelumallit vapauttavat asiakkaan resursseja, parantavat heidän kustannuskilpailukykyään ja toiminnan laatua. Etteplanin tavoitteena on kasvattaa Johdettujen palvelumallien osuutta liikevaihdosta 65 prosenttiin vuoden 2019 loppuun mennessä. Johdetut palvelumallit tehostavat Etteplanin omaa kapasiteetin hallintaa ja parantavat liiketoiminnan kannattavuutta.

Etteplan on suunnittelualan edelläkävijä erityisesti palveluratkaisujensa ja Johdettujen palvelumalliansa ansiosta. Kehitämme palveluratkaisujamme esimerkiksi tuomalla digitaalisia teknologioita niiden osaksi ja kasvatamme Johdettujen palvelumallien osuutta liikevaihdostamme.

>> Palveluratkaisujen kehittäminen parantaa kilpailukykyämme.

CASE: SIEMENS TURBOMACHINERY

Yhteistyötä materiaalia lisäävän valmistuksen edistämiseksi Siemens Turbomachineryllä

Etteplan ja Siemens Turbomachinery AB aloittivat keväällä 2017 kiinnostavan yhteistyön tutkia kaasuturbiinin apujärjestelmien osien ja sovelluksien muuttamista 3D-tulostettaviksi. Projektin tavoitteena oli lisäksi kartoittaa uusia kohteita, jotka voidaan valmistaa 3D-tulostuksella. Tehtävässä hyödynnettiin Etteplanin AM Screening -mallia, jonka lopputuloksena syntyi ehdotus ja investointilaskelma uuden valmistusmenetelmän hyödyistä.

Ruotsin Finspångissa päämajaansa pitävä Siemens Turbomachinery AB on materiaalia lisäävän valmistuksen edelläkävijöitä. Etteplan ja Siemens ovat tehneet yhteistyötä usean vuoden ajan ja Etteplan on yksi Siemensin ensisijaisista suunnittelukumppaneista. Käynnissä olevien hankkeiden tiimissä on sen asiantuntijoita sekä Suomesta että Ruotsista.

Etteplanin Business Development Manager **Tero Hämeenaho** kertoo, että asiakas on arvostanut muun muassa Etteplanin näkemystä siitä, miten tuotteita ja niiden kustannustehokkuutta voitaisiin parantaa: "Emme katsele maailmaa vain 3D-tulostuksen näkökulmasta. Pyrimme aina tunnistamaan kaikki tuotteisiin liittyvät kehityskohdat – kytkeytyivät ne sitten materiaalia lisäävän valmistukseen tai eivät – ja tuomaan asiakkaan ulottuville koko laajan suunnitteluosaamisemme".

Materiaalia lisäävä valmistus on tällä hetkellä kovassa nousussa, ja Etteplan on investoinut voimakkaasti omaan tuotekehitykseensä ja osaamisensa kasvattamiseen. Kasvuyrityksen tavoitteet ovat selvät: "Tähtäimenämme on olla Pohjoismaiden johtava asiantuntija materiaalia lisäävän valmistuksen suunnittelussa vuoteen 2020 mennessä – Suomessa olemme sitä jo nyt".

Materiaalia lisäävä valmistus, Additive manufacturing, AM tai 3D-tulostus ovat yleisnimityksiä teknologialle, jolla valmistetaan kappaleita kerros kerrokselta esimerkiksi muovista tai metallista.

» LUE LISÄÄ WWW.ETTEPLAN.COM

Ratkaisujen pioneeri

Tero Hämeenaho ja Iikka Rytönen

Vastuullisuus ja henkilöstö

Etteplanin vastuullisuus muodostuu taloudellisesta, sosiaalisesta ja ympäristövastuusta. Vastuullisuus on meillä toimintamme ytimessä osana jokapäiväistä työtämme, kun suunnittelemme asiakkaillemme vuosittain satoja kestävästä kehityksen mukaisia ratkaisuja.

Vastuullisen toimintamme pohjana ovat arvomme, eettiset liiketoimintaperiaattemme sekä avoimet sidosryhmäsuhteemme. Olemme sitoutuneet vastuullisuutemme jatkuvaan kehittämiseen ja raportoimme nyt vastuullisuudestamme toista kertaa kansainväliseen GRI-yritysvastuuraportointiviitekehykseen pohjautuen.

Kohokohdat ja kehityskohteet 2018

Kohokohdat

- Vahva taloudellinen tulos – liikevaihto ja liikevoitto kasvoivat jälleen.
- EtteCoach -valmennusohjelma jatkui yli 50 osallistujan voimin. Leadership Impact -koulutus jatkui.
- Palkkasimme 794 uutta työntekijää.
- Raportoimme vastuullisuudestamme toista kertaa maailman laajimmin käytössä olevaan yritysvastuuraportointiviitekehykseen Global Reporting Initiativeen (GRI) pohjautuen.

Kehityskohteet

- Toimet strategisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseksi.
- Työntekijäkokemuksen kehittäminen erilaisten kehitysohjelmien avulla.
- Sisäisen työmarkkinan ja uramahdollisuuksien kehittäminen.
- Ekotehokkaiden ratkaisujen kehittäminen asiakasprojekteissa.

CASE: AM-KOULUTUS

Koulutuksella loimme materiaalia lisäävän valmistuksen asiantuntijaverkoston

Joukko innokkaita pääsi alkuvuodesta sukeltamaan materiaalia lisäävän valmistuksen saloihin, kun Etteplan järjesti henkilöstölleen aiheesta kattavan, kymmenen päivää kestäneen koulutuksen. Koulutukseen valitut työntekijät edustivat tekniikan eri aloja, ja mukana oli etteplanilaisia useista maista. Koulutuksen aikana osallistujat saivat opetusta materiaalia lisäävän valmistuksen huippuasiantuntijoilta ja lisäksi he pääsivät soveltamaan oppimaansa ryhmätyötehtävissä.

Suunnitteluratkaisut palvelualueen johtaja **Riku Riikonen** kertoo, että tavoitteena oli paitsi tarjota innokkaille ainutlaatuisia oppimisen mahdollisuuksia myös lisätä etteplanilaisten ymmärrystä aiheesta. Tämä on investoinnin arvoista, sillä materiaalia lisäävä valmistus on mullistamassa perinteisen tuotesuunnittelun kokonaan:

”Koulutuksen myötä meillä on isompi joukko erilaisen koulutustaustan omaavia ammattilaisia, jotka voivat työskennellä materiaalia lisäävän valmistuksen projekteissa. Samalla saimme luotua sisäisen osaajien verkoston”, Riikonen iloitsee.

Koulutuksen oppeja tullaan mitä luultavimmin tarvitsemaan lähitulevaisuudessa, sillä asiakaskysyntä on kasvamassa ja yrityksellä on käynnissä lukuisia kehitys- ja myyntihankkeita. Koulutukseen osallistunut **Anna Ofenhed** pitää kokonaisuutta hyvänä starttina aiheeseen:

”Koulutus antoi työkaluja ja paljon inspiraatiota aiheen itsenäiseen jatko-opiskeluun, ja työstämme parhaillamme myös materiaalia lisäävän valmistuksen käsikirjoja kollegoillemme”, Ofenhed kertoo.

Edelläkävijäisyys on jatkuvaa oppimista

» LUE LISÄÄ WWW.ETTEPLAN.COM

Johannes Karjalainen, Erin Komi, Iikka Rytönen,
Jani Renvall, Pasi Moilanen ja Tuomas Tervo

Taloudellinen vastuu

Maksamme verot toimintamaihimme

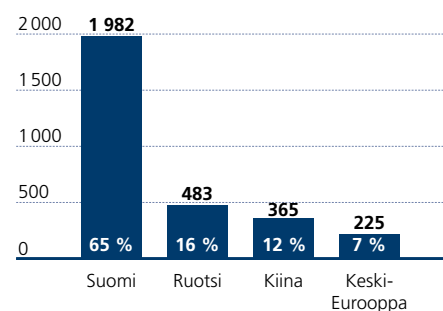
Etteplanin toiminnalla on useille eri sidosryhmille merkittäviä taloudellisia vaikutuksia maksamiemme verojen, palkkojen, osinkojen ja rahoituskulujen kautta. Etteplan on tehnyt vahvaa taloudellista tulosta usean vuoden ajan, ja vuonna 2018 liikevaihto ja liikevoitto jatkoivatkin kasvuaan. Liikevaihto kasvoi 10,1 prosenttia ja nousi 236,5 miljoonaan euroon (214,8). Liikevoittoa teimme 20,2 miljoonaa euroa (15,5). Maksamme tuloksestamme veroa kaikissa toimintamaissamme.

Taloudellinen arvonluonti:

1 000 EUR	2018	2017	2016
Välittömät verot	4 364	3 200	2 266
Palkat ja palkkiot	156 183	144 965	129 172
Osingot	7 489 ^{*)}	5 684	3 930
Rahoituskulut	1 580	1 277	1 245

^{*)} Hallituksen osinkoehdotus enintään

Henkilöstön maantieteellinen jakauma ja määrä vuoden 2018 lopussa

Vastuu henkilöstöstä

3 055 ammattitaitoista osaajaa

Etteplanin henkilöstömäärä nousi vuoden 2018 aikana rekrytointien ja yrittösten myötä yli 3 000:een. Vuoden lopussa etteplanilaisia oli 3 055 (2 802), eli 253 enemmän kuin vuotta aiemmin. Henkilöstöstä työskentelee Suomessa 65 prosenttia, Ruotsissa 16, Kiinassa 12 ja Keski-Euroopassa 7. Eniten uusia työntekijöitä palkattiin Suomeen, 59 prosenttia. Suomen ja Ruotsin henkilöstöstä 100 prosenttia kuuluu kollektiivisesti neuvoteltujen työehtosopimusten piiriin. Muissa toimintamaissa henkilöstö ei kuulu työehtosopimusten piiriin.

Henkilöstöjohtaminen Etteplanissa

Henkilöstöjohtamisen ytimessä Etteplanilla on henkilöstön ja johtajuuden kehittäminen, uramahdollisuuksien tarjoaminen sekä työntekijöiden tasapuolinen kohtelu. Yhtiön henkilöstöjohtamisen perustana

toimivat Etteplanin eettiset toimintaohjeet. Olemme Etteplanilla sitoutuneet henkilöstön tasa-arvoiseen kohteluun ja syrjimättömyyden edistämiseen tasa-arvo- ja monimuotoisuussuunnitelmamme mukaisesti. Palkkapolitiikkamme perustuu oikeudenmukaisten palkkojen, etujen ja kannustimien maksamiseen.

Etteplanin henkilöstöasioista vastaa henkilöstöjohtaja apunaan globaali HR-tiimi. Etteplanilla on kaikissa maissa työvaliokunnat (works council), jotka käsittelevät paikallisesti henkilöstöön liittyviä asioita. Paikallisen sopimisen lisääntyessä työvaliokunnilla on keskeinen ja aktiivinen rooli.

Asiantuntijaliiketoiminnassa henkilöstöriskeihin kuuluvat työvoiman ja tarvittavan osaamisen saatavuus sekä henkilöstön vaihtuvuus. Henkilöstöriskejä on käsitelty tarkemmin Etteplanin Talouskatsauksen 2018 sivuilla 64–67.

Henkilöstön ja johtajuuden kehittäminen

Etteplanin liiketoiminta, kasvu ja menestys perustuvat henkilöstön osaamiseen. Kehitämme työntekijöidemme osaamis pohjaa sekä yhtiön ja työntekijöiden tunnistamisen että asiakkaiden tarpeiden perusteella. Yhtä tärkeää teknisen osaamis pohjan kehittämisen kanssa on johtamistaitojen kehittäminen. Koulutuksen lisäksi jatkuvalla työssäoppimisella on merkittävä rooli, jotta työntekijämme pystyvät jatkuvasti ratkaisemaan asiakkaidemme ongelmia paremmin ja tarjoamaan heille uusia, innovatiivisia ratkaisuja sekä uusia tapoja ratkaista teknisiä haasteita.

Esimiehille suunnattu EtteCoach-valmennusohjelma jatkui vuonna 2018. Koulutukseen osallistui yhteensä 57 henkilöä. Vuonna 2018 järjestettiin jälleen pienen tauon jälkeen myös Etteplan Leadership Impact -koulutus, joka on johtajille ja aluepäälliköille suunnattu seuraavan johtamistason koulutus. Esimiestehtävissä olevien henkilöiden kehittymistä mitataan vuosittain henkilöstöltä saadun palautteen avulla.

Etteplanin työntekijöiden ammatillisen kehityksen seuraamisen ytimessä on urapolkumalli. Mallin tarkoituksena on tehdä uramahdollisuudet ja niiden vaatimukset näkyviksi henkilöstölle. Esimiehille malli tarjoaa työkalun urasuunnitteluun, henkilöstön systemaattiseen kehittämiseen, henkilöstörakenteen suunnitteluun sekä rekrytointitarpeen määrittelyyn.

Osaamisenhallintajärjestelmämme kattaa 700 eri osaamisaluetta. Urapolku-

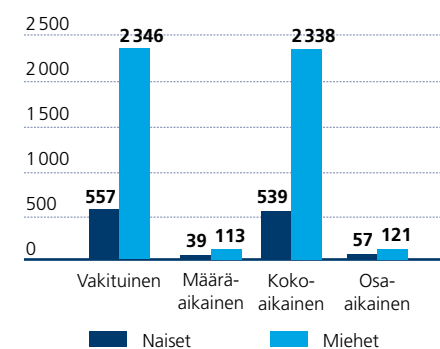
mallissamme on puolestaan 4 urapolkua: teknologiajohtamisen (Technology Leadership), liiketoimintajohtamisen (Business and People Leadership), projektijohtamisen (Project Leadership) ja teknisen dokumentoinnin (Technical Communicator) urapolut. Kussakin urapolussa on 5–7 eritasoista tehtävää, jotka jakautuvat paikallistason, maaston ja konsernitason tehtäviin. Jokaisen etteplanilaisen tehtävä löytyy urapolkumallista. Kunkin asema urapolkumallissa ja siihen liittyvät uramahdollisuudet arvioidaan vuosittain kehityskeskustelun yhteydessä. Vuonna 2018 kehityskeskusteluihin osallistui yhteensä 97 prosenttia (94 %) henkilöstöstä.

Sisäisten uramahdollisuuksien tarjoaminen henkilöstöllemme on yksi toimintaamme ohjaavista periaatteista. Vuoden 2018 aikana avoimien työpaikkojen määrä lisääntyi, ja ne olivat kaikki myös avoimessa haussa sisäisesti. Etteplanin liiketoiminnan laajennuttua myös sisäisten työkiertojen määrä on kasvanut. Etteplanin toiminnan laajuus tarjoaa hyvät mahdollisuudet työskennellä erilaisissa maailman johtavia kone- ja laitevalmistajia palvelevissa projektitiimeissä.

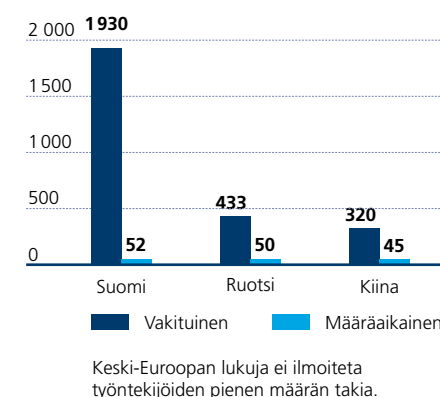
Hyvinvoinnista huolehtiminen

Mittaamme vuosittain työntekijöidemme työtyytyväisyyttä henkilöstökyselyllä. Positiivinen trendi tutkimustulosten suhteen jatkui myös vuonna 2018 tulosten parantuessa lähes kaikilla mittareilla edellisvuoteen verrattuna. Tulokset parantivat erityisesti työympäristöön ja työn järjestämiseen liittyen sekä organisaation ilmapiiriin kohdalla, jota koskien tulokset

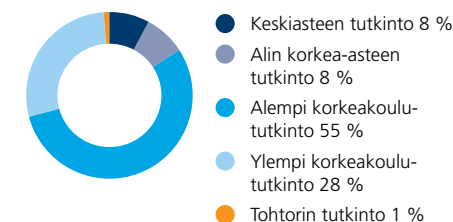
Työntekijöiden osuus sukupuolittain 2018

Työsuhteet alueittain 2018

Henkilöstön koulutustausta 2018

kohosivat yli toimialan viitearvon. Kyse-
lyyn vastasi 68 prosenttia henkilöstöstä
(69 %).

Etteplan tarjoaa Suomessa yleislää-
käritasoiset työterveyspalvelut henki-
löstölleen. Lisäksi Etteplanin Suomen
henkilöstö on jäsen vakuutuskassassa,
joka korvaa laajasti mm. erikoislääkärin-
palvelut ja lääkkeet. Suomessa käytössä
olevan varhaisen välittämisen mallin
tavoitteena on työkyvyn menettämisen
uhan varhaisempi havaitseminen, ja sen
myötä yksilöllisten, työkykyä tukevien
toimenpiteiden suunnittelu ja toteut-
taminen yhteistyössä asianomaisen
henkilön, työyhteisön esimiesten ja työ-
terveyshuollon sekä tarvittaessa muiden
asiantuntijoiden kanssa. Henkilöstölle
järjestettiin vuoden aikana ensiapukoulu-

tusta sekä koulutusta hyvään työergono-
miaan liittyen. Lisäksi Suomen henkilös-
tön liikunta- ja kulttuuriharrastamista
tuetaan.

Etteplan seuraa työssä ja työmatkoilla
tapahtuneita tapaturmia sekä sairaus-
poissaoloja. Sairauspoissaolojen määrä
on vähäinen.

Etteplanilla on käytössä hotline-ilmoi-
tuskanava, jonka kautta työntekijät ja
ulkoiset sidosryhmät voivat ilmoittaa
anonymisti epäilyksistään koskien
mahdollisia eettisiä rikkomuksia. Vuonna
2018 yhtiössä ei tullut esille epäilyksiä
hotline-kanavan, muiden kanavien tai
henkilöiden kautta liittyen henkilöstön
epätasa-arvoiseen kohteluun.

Tapaturmat^{*)}, Suomi ja Ruotsi

	2018	2017	2016
Vähintään yhden poissaolopäivän aiheuttaneet tapaturmat, kpl	6	5	8
Poissaolopäivät yhteensä	223	174	87
Tapaturmataajuus, LWIF (miljoonaa työtuntia kohti)	1,53	1,39	2,5

^{*)} Sisältää sekä työ- että työmatkatapaturmat.

Uudet työntekijät ikäryhmittäin ja sukupuolittain

Ikäryhmä	Määrä	%
20–29	340	42,8 %
30–39	251	31,6 %
40–49	129	16,3 %
50–59	61	7,7 %
60–	13	1,6 %
Naiset	173	21,8 %
Miehet	621	78,2 %

Uudet työntekijät alueittain

Alue	Määrä	%
Suomi	469	59,1 %
Ruotsi	146	18,4 %
Kiina	142	17,8 %
Keski-Eurooppa	37	4,7 %
Yhteensä	794	100,0 %

Ikä- ja sukupuolijakauma työntekijäkategorioittain

Ikä/ Sukupuoli	Päällikkö	Työntekijä
20–29	1,5 %	23,5 %
30–39	27,0 %	32,5 %
40–49	40,0 %	22,0 %
50–59	25,5 %	17,0 %
60–	6,0 %	5,0 %
Nainen	17,0 %	20,0 %
Mies	83,0 %	80,0 %

Johtoryhmän ja hallituksen kokoonpano on esitelty
Talouskatsauksen sivulla 68–69.

Ympäristövastuu

Etteplanin ympäristöpolitiikan mukaisen
toiminnan tavoitteena on muun muassa
minimoida oman toiminnan aiheuttamat
ympäristövaikutukset, kouluttaa henkilö-
kunta tunnistamaan työnsä ympäristö-
näkökohdat sekä auttaa yhteistyökump-
paneita noudattamaan vastuullisuutta
ympäristöasioissa. Koko Etteplan-konser-
nin ympäristövastuuta ohjaavat yhtiön
eettiset toimintaperiaatteet.

Suomessa ympäristöjohtamisen
päivittäinen työ perustuu ISO 14001
-ympäristöstandardin vaatimuksiin 28

toimipaikassa 33:sta. Kuudella Etteplanin
Ruotsin 14 toimipaikasta ja molemmil-
la Puolan toimipaikoista on myös ISO
14001 -sertifointi.

Suomessa Etteplanin ympäristötyötä
ohjaa myös energiatehokkuuslaki ja sen
velvoittamat energiakatselmukset. Ener-
giakatselmuksien perusteella päätetään
kullekin kohteelle sopivista energiansääs-
tötoimista. Energiakatselmukset toteute-
taan kolmen vuoden välein.

Asiantuntijaorganisaationa Etteplanin
oman toiminnan suorat ympäristövai-

kutukset ovat maltilliset. Etteplanin
toimistojen sähkönkulutuksen lisäksi
ympäristövaikutukset syntyvät pääasias-
sa matkustamisesta, jota on pystytty
vähentämään merkittävästi sähköisen
kokoustekniiikan ansiosta.

Tavoitteet 2018

Etteplan asettaa ympäristötyölleen
tavoitteita ISO 14001 -standardin
vaatimusten mukaisesti. Vuoden 2018
tavoitteet ja saavutukset on kuvattu alla
olevassa taulukossa.

TAVOITE	MAA	TOIMENPITEET JA SAAVUTUKSET
Ympäristötietoisuuden lisääminen	Suomi, Ruotsi, Puola	Ympäristöasioita käyty läpi sisäisissä auditoinneissa sekä viestintäkanavissa.
Sähkön-/energiankulutuksen vähentäminen toimistoissa -3 % vs. 2017	Suomi, Ruotsi, Puola	Sähkönkulutukseltaan 10 suurimman toimiston sähkönkulutus kasvoi 3 prosenttia. Kulutuksen nousu johtui mm. kasvaneista henkilömääristä, sekä tilojen ja laitteiden korkeasta käyttöasteesta.
Yhtiön leasingautojen CO ₂ -tason (g/km) vähennys -2 g/km vs. 2017	Suomi, Ruotsi	Suomi -2,6 g/km ja Ruotsi +2,5 g/km. Ruotsin leasingautojen CO ₂ -taso on tällä hetkellä jo niin alhainen, että suurimman osan vuosittain käyttöönotettavista autoista tulisi olla sähköautoja, jotta CO ₂ -keskiarvo ei nousisi.

Etteplanin toimistojen sertifiointit maittain

MAA	TOIMISTOT	ISO 9001- JA 14001 -SERTIFIOIDUT TOIMISTOT
Suomi	33 (2017: 31)	28 (2017: 28)
Ruotsi	14 (13)	6 (6)
Puola	2 (3)	2 (2)
Saksa	2 (2)	2 (2) ISO 9001 -sertifioituja

Vastuullisuus asiakastyössä

Vastuullisuus näkyy vahvasti Etteplanin liiketoiminnassa. Suunnittelutyömme avulla asiakkaillemme syntyy ympäristöystävällisiä ratkaisuja, joiden avulla pystytään vaikuttamaan tuotteen koko elinkaareen.

Kestävä kehitys suunnittelussa

Etteplanin liiketoiminta nojaa vahvasti kestävän kehityksen periaatteisiin. Suunnittelemme vuosittain satoja ratkaisuja maailman johtaville laite- ja konetointajille. Niiden avulla asiakkaillemme syntyy valmistettavuudeltaan, käytettävyydeltään ja kierrätettävyydeltään

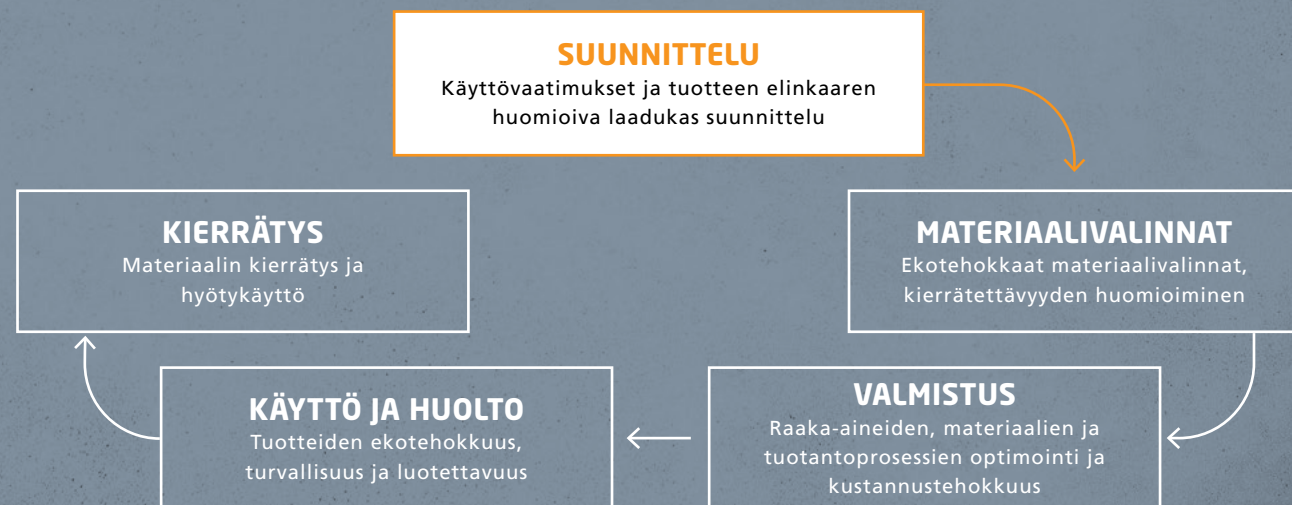
ekotehokkaita ratkaisuja. Kehitämme ympäristöystävällisiä teknologioita ja cleantech-tuotteita sekä vaikutamme asiakkaidemme laitteiden, koneiden ja tuotantolaitosten energiatehokkuuteen. Suunnittelulla vaikutetaan tuotteen koko elinkaareen: raaka-aineista tuotantoon ja tuotteen käytöstä aina tuotteen kierrättämiseen tai hävittämiseen asti.

Tuoteturvallisuutta suunnittelulla

Autamme asiakkaitamme toiminnallisen turvallisuuden sekä turvallisuuskriittisten tuotteiden suunnitteluhaasteissa, laitteis-

tojen ohjelmistosuunnittelussa sekä turvallisten työskentelytapojen ja kokoonpano- ja asennusvaiheiden suunnittelussa. Etteplanin asiantuntemus kattaa tuotteen, koneen tai järjestelmän elinkaaren kaikki vaiheet käyttövaatimusten kartoituksesta ja suunnittelusta valmistukseen, asennukseen, käyttöön, kunnossapitoon, modernisointiin ja poistoon.

Suunnittelulla vaikutetaan tuotteen koko elinkaareen

Avoim sidosryhmävuorovaikutus

Etteplan pyrkii toiminnassaan avoimeen dialogiin kaikkien sidosryhmiensä kanssa. Etteplan ottaa huomioon sidosryhmiensä näkemykset ja odotukset sekä pyrkii vastamaan niihin parhaalla mahdollisella tavalla.

SIDOSRYHMÄ	ESILLE NOSTETUT AIHEET	ETTEPLANIN VASTAUS	YHTEYDENPITOKANAVAT
Henkilöstö	<ul style="list-style-type: none"> Työsuhde ja sen ehdot Osaamisen kehittyminen 	<ul style="list-style-type: none"> Lakien, asetusten, eettisten periaatteiden, politiikkojen, periaatteiden ja ohjeiden noudattaminen Henkilöstöjohtamisen jatkuva kehittäminen Kehityskeskustelut ja henkilöstötutkimukset Koulutus ja sisäinen viestintä 	<ul style="list-style-type: none"> Esimiesviestintä Kokoukset ja tapahtumat Intranet ja sosiaalinen media Muu yhteydenpito, sähköposti
Asiakkaat	<ul style="list-style-type: none"> Palvelutarjonta ja osaaminen Palveluiden saatavuus ja kustannustehokkuus Palveluiden laatu 	<ul style="list-style-type: none"> Palvelutarjonnan jatkuva kehittäminen Laadun varmistaminen sisäisesti ja ulkoisen auditoinnin avulla Asiakastutkimukset Viestintä 	<ul style="list-style-type: none"> Kokoukset ja tapahtumat Verkkosivusto Sosiaalinen media Media Muu yhteydenpito, uutiskirjeet
Yhteistyökumppanit	<ul style="list-style-type: none"> Yhteistyöhön ja sen ehtoihin liittyvät asiat Yhteistyökumppanien tasavertainen kohtelu 	<ul style="list-style-type: none"> Sopimusten noudattaminen Viestintä 	<ul style="list-style-type: none"> Tapaamiset ja neuvottelut Auditoinnit Verkkosivusto
Osakkeenomistajat ja sijoittajat	<ul style="list-style-type: none"> Taloudellinen kehitys Vastuullinen toiminta 	<ul style="list-style-type: none"> Tavoitteiden ja strategian mukainen toiminta Eettiset toimintaohjeet Sijoittajaviestintä 	<ul style="list-style-type: none"> Hallituksen kokoukset Yhtiökokous ja muut tapaamiset Verkkosivusto Raportit ja muu viestintä, sosiaalinen media
Media	<ul style="list-style-type: none"> Tiedon aktiivinen tarjoaminen Kyselyihin vastaaminen nopeasti ja totuudenmukaisesti 	<ul style="list-style-type: none"> Verkkosivusto Sosiaalinen media Muu yhteydenpito 	<ul style="list-style-type: none"> Verkkosivusto Sosiaalinen media Sähköposti Muu yhteydenpito
Opiskelijat	<ul style="list-style-type: none"> Harjoittelumahdollisuudet Tulevaisuuden työpaikat 	<ul style="list-style-type: none"> Yliopisto-, korkeakoulu- ja ammattikorkeakoulu yhteistyö Harjoittelupaikkojen tarjoaminen Viestintä 	<ul style="list-style-type: none"> Tapahtumat Verkkosivusto Sosiaalinen media Muu yhteydenpito
Yliopistot, korkeakoulut ja ammattikorkeakoulut	<ul style="list-style-type: none"> Yhteistyö Tiedon jakaminen 	<ul style="list-style-type: none"> Yhteiset projektit ja harjoittelupaikat Raportit Luennot Viestintä 	<ul style="list-style-type: none"> Yhteiset projektit ja työryhmät Verkkosivusto Sähköposti
Teollisuus- ja alan järjestöt	<ul style="list-style-type: none"> Aktiivinen osallistuminen toimintaan Tiedon jakaminen 	<ul style="list-style-type: none"> Etteplanin edustus eri työryhmissä Viestintä 	<ul style="list-style-type: none"> Työryhmät Muu yhteydenpito Verkkosivusto
Viranomaiset ja muut toimintaa ohjaavat tahot	<ul style="list-style-type: none"> Lakien, asetusten, säännösten, ohjeistojen ja eettisten ohjeistojen noudattaminen Laatu- ja raportointijärjestelmien noudattaminen Viestintä 	<ul style="list-style-type: none"> Lakien, asetusten, säännösten, ohjeistojen ja eettisten ohjeistojen noudattaminen Viestintä 	<ul style="list-style-type: none"> Tapaamiset Verkkosivusto
Päätöksentekijät	<ul style="list-style-type: none"> Tiedon saaminen Vaiuttamismahdollisuudet 	<ul style="list-style-type: none"> Verkkosivusto Muu yhteydenpito 	<ul style="list-style-type: none"> Tapaamiset Verkkosivusto
Kansalaisjärjestöt	<ul style="list-style-type: none"> Koko toimitusketjun vastuullisuus Läpinäkyvyys Tiedon jakaminen 	<ul style="list-style-type: none"> Eettiset toimintaohjeet Auditoinnit Kyselyihin vastaaminen Muu yhteydenpito 	<ul style="list-style-type: none"> Tapaamiset Verkkosivusto

Arvot ja eettiset toimintaohjeet

Etteplanin liiketoimintaa ohjaavat yhtiön eettiset toimintaohjeet. Ohjeet esittelevät yhtiön arvot ja liiketoimintaperiaatteet kaikille sidosryhmille ja ohjaavat työntekijöitämme päivittäisessä liiketoiminnassa. Niitä sovelletaan kaikkiin Etteplan-yhtiöihin, ja kaikki työntekijät ovat velvollisia noudattamaan niitä. Etteplan rohkaisee myös vaikutuspiirissään olevia

toimittajia ja muita yhteistyökumppaneita omaksumaan ohjeiden sisältämät periaatteet. Eettiset toimintaohjeet sisältävät ohjeita liittyen etiikkaan ja lakiin, laatuun ja ympäristöön, työympäristöön sekä tasa-arvoon ja monimuotoisuuteen.

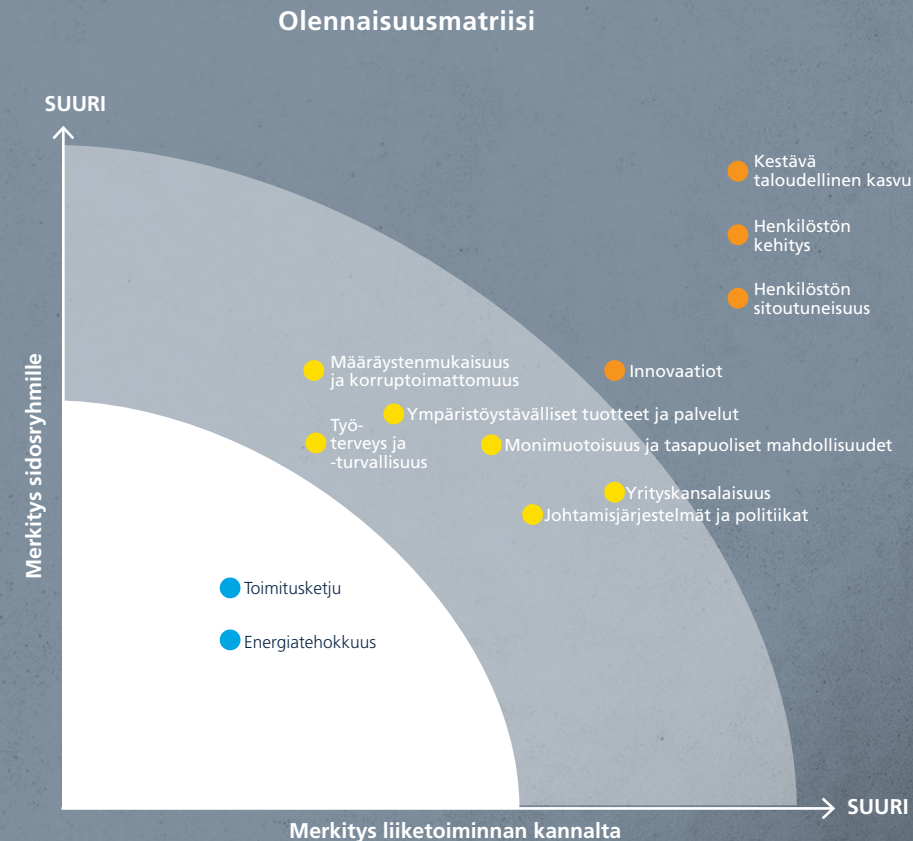
Etteplanilla on käytössä hotline-ilmoituskanava, jonka kautta työntekijät ja ulkoiset sidosryhmät voivat ilmoittaa ano-

nyymisti epäilyksistään koskien mahdollisia eettisiä rikkomuksia. Vuonna 2018 kanavan kautta ei tullut yhtään ilmoitusta. Etteplanilla ei ollut vuoden aikana lainsäädäntöön liittyviä rikkomuksia.

Lisää tietoa eettisistä toimintaperiaatteista löytyy verkkosivuiltamme osiosta [Tietoa meistä / Yritysvastuu](#).

Vastuullisuuden olennaiset aiheet

Etteplan selvitti vuonna 2015 vastuullisuutensa olennaisimmat aiheet haastatteleamalla keskeisiä, ulkoisia sidosryhmiä ja omaa henkilöstöä. Yhtiön johto validoi haastatteluiden tulokset, ja tämän seurauksena yhtiölle muodostui vastuullisuuden olennaisuusmatriisi, jossa tärkeimmiksi aiheiksi nousivat taloudellinen kasvu sekä henkilöstön kehittäminen ja sitouttaminen. Etteplanin yritys vastuusta vastaa johtoryhmän jäsenenä toimiva viestintä- ja markkinointijohtaja.

Yritysvastuun raportointiperiaatteet

Etteplan raportoi toista kertaa yritys vastuustaan Global Reporting Initiative (GRI) -raportointiviitekehykseen pohjautuen. Raportti sisältää GRI Standardien perustietoa. Raportointijakso on

1.1.–31.12.2018. Vuoden 2017 raportti julkaistiin 13.3.2018. Raportoimme yritys vastuustamme vuosittain. Yhtiön raportoinnin pohjana toimii vuonna 2015 tehty vastuullisuuden olennaisuusanalyysi.

Lisätietoja Etteplanin vastuullisuuteen liittyen voi kysyä viestintä- ja markkinointijohtaja Outi Torniaiselta puh. 010 307 3302.

GRI-sisältöindeksi

GRI STANDARDS -TUNNUS	SISÄLTÖ	SIJAINTI TPT = tilinpäätöstiedote TK= talouskatsaus CGS = selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä	KOMMENTIT
GRI 102: Yleinen sisältö			
Organisaatio			
102-1	Raportoivan organisaation nimi	s. 2, 4	
102-2	Toimialat, brändit, tuotteet ja palvelut	s. 4–5	
102-3	Organisaation pääkonttorin sijainti	Takakansi	
102-4	Toimintamaat	s. 2–3	Suomi, Ruotsi, Alankomaat, Saksa, Puola, Kiina ja Yhdysvallat.
102-5	Organisaation omistusrakenne ja yhtiömuoto	s. 4, TP s. 55–57	
102-6	Markkina-alueet	s. 2–5	
102-7	Raportoivan organisaation koko	s. 2–3, TP s. 5, 8, s. 10–11	
102-8	Tietoa palkansaajista ja muista työntekijöistä	s. 26–27	Merkittävää osaa työstä ei ole tehty muiden kuin omien työntekijöiden toimesta. Ei merkittäviä työsuhteiden kausivaihteluita. Tieto saatu HR-järjestelmä Sympasta.
102-9	Toimitusketju	GRI-sisältöindeksi	Etteplan on asiantuntijaorganisaatio, joka toimii teollisuuden alihankkijana. Etteplanin omat materiaalihankinnat ovat vähäisiä.
102-10	Merkittävät muutokset organisaatiossa ja toimitusketjussa	s. 16	Ei merkittäviä muutoksia osakepääoman rakenteessa. Organisaatiomuutos käytäntöön 1.1.2019 lähtien.
102-11	Varovaisuuden periaatteen soveltaminen	TP s. 64–67	
102-12	Organisaation hyväksymät tai edistämät ulkopuolisten toimijoiden periaatteet tai aloitteet	s. 29	
102-13	Jäsenyydet järjestöissä ja edunvalvontaorganisaatioissa	GRI-sisältöindeksi	Jäsen Suomessa Teknologiateollisuudessa ja Ruotsissa Svensk Teknik & Designföretagenissa sekä SVEATissa.
Strategia			
102-14	Toimitusjohtajan katsaus	s. 10–11	
102-15	Keskeiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet	s. 23–30, TP s. 64–67	
Liiketoiminnan eettisyys			
102-16	Arvot ja liiketoimintaperiaatteet	s. 17, s. 32	
102-17	Epäiltyjen väärinkäytösten ilmoittaminen	s. 28, s. 32	https://www.etteplan.com/fi/contact/hotline_feedback_channel

GRI STANDARDS -TUNNUS	SISÄLTÖ	SIJAINTI	
		TPT = tilinpäätöstedote TK= talouskatsaus CGS = selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä	KOMMENTIT
Hallinto			
102-18	Hallintorakenne	CG s. 2, 5	
102-20	Vastuuhenkilöt	CG s. 8	
102-22	Hallituksen kokoonpano	CG s. 4–5	
102-23	Hallituksen puheenjohtaja	CG s. 5	
102-24	Hallituksen valinta	CG s. 4	Raportoitu osittain.
102-26	Hallituksen rooli organisaation tarkoituksen, arvojen ja strategian määrittelyssä	CG s. 3	
102-28	Hallituksen suorituksen arviointi	CG s. 4	Raportoitu osittain.
102-30	Riskienhallinnan tehokkuuden arviointi	CG s. 7–8	
102-31	Hallituksen riskiarviointien säännöllisyys	CG s. 7–8	
102-32	Hallituksen rooli vastuullisuusraportoinnissa	GRI-sisältöindeksi	Toimitusjohtaja hyväksyy vastuullisuusosion.
102-33	Epäkohtien kommunikointi	s. 28	
102-35	Hallituksen ja ylimmän johdon palkitseminen	Palkka- ja palkkioselvitys	Raportoitu osittain.
102-36	Palkitsemisen määräytyminen	Palkka- ja palkkioselvitys	
102-37	Sidosryhmien osuus palkitsemisessa	Palkka- ja palkkioselvitys	Raportoitu osittain.
Sidosryhmävuorovaikutus			
102-40	Luettelo organisaation sidosryhmistä	s. 31	
102-41	Kollektiivisesti neuvoteltujen työehtosopimusten piiriin kuuluva henkilöstö	GRI-sisältöindeksi	Suomi ja Ruotsi 100 %. Kiina, Hollanti, Puola ja Saksa 0 %.
102-42	Sidosryhmien määrittely- ja valintaperusteet	GRI-sisältöindeksi	Sidosryhmiksi on määritelty tahot, joihin Etteplanin toiminnalla on vaikutusta tai jotka vaikuttavat Etteplanin toimintaan.
102-43	Sidosryhmätoiminnan periaatteet	s. 31	
102-44	Sidosryhmien esille nostamat tärkeimmät asiat ja huolenaiheet	s. 31	
Raportointikäytäntö			
102-45	Konsernitiilinpäätökseen sisältyvät yhtiöt	TP s. 41, 32	
102-46	Raportin sisällönmäärittely	s. 32	
102-47	Olenaiset aiheet	s. 32	
102-48	Muutokset aiemmin raportoiduissa tiedoissa	GRI-sisältöindeksi	Ei merkittäviä muutoksia aiemmin raportoidussa.
102-49	Merkittävät muutokset raportin laajuudessa ja aiheiden laskentarajoissa	GRI-sisältöindeksi	Ei merkittäviä muutoksia aiemmin raportoidussa.
102-50	Raportointijakso	s. 33	
102-51	Edellisen raportin päiväys	s. 33	
102-52	Raportin julkaisu tiheys	s. 33	
102-53	Yhteystiedot, josta kysyä raporttiin liittyviä lisätietoja	GRI-sisältöindeksi	Outi Torniainen, viestintä- ja markkinointijohtaja, outi.torniainen@etteplan.com
102-54	GRI-standardien mukainen raportoinnin kattavuus	s. 33	
102-55	GRI-sisällysluettelo	s. 33-35	
102-56	Raportin varmennus	GRI-sisältöindeksi	Raporttia ei ole ulkoisesti varmennettu.

GRI STANDARDS -TUNNUS	SISÄLTÖ	SIJAINTI	
		TPT = tilinpäätöstedote TK= talouskatsaus CGS = selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä	KOMMENTIT
GRI 103: Johtamistapa			
103-1	Olenaisen aiheen kuvaus ja laskentaraja	GRI-sisältöindeksi	Etteplanin kaikki toimintamaat, jollei toisin ole ilmoitettu.
103-2	Johtamistapa ja sen osatekijät	s. 26–31	Raportoitu osittain.
103-3	Johtamistavan arviointi	s. 26–31	Raportoitu osittain.
Taloudellinen vastuu			
GRI 201: Taloudelliset tulokset			
201-1	Suoran taloudellisen arvon tuottaminen ja jakaminen	TP s. 5, 10, 29–30, 43	i. Luotu arvo, Liikevaihto: 236,5 milj. euroa; ii. Jaettu arvo: materiaalit ja palvelut: 21,8 milj. euroa; liiketoiminnan muut kulut 33,7 milj. euroa; henkilöstökulut 156,2 milj. euroa; rahoituskulut 1,58 milj. euroa; välittömät verot 4,4 milj. euroa.
GRI 205: Korruptionvastaisuus			
205-3	Vahvistetut lahjonta- ja korruptiotapaukset ja niihin liittyvät toimenpiteet	GRI-sisältöindeksi	Ei tapauksia vuonna 2018.
Ympäristövastuu			
GRI 302: Energia			
302-4	Energiankulutuksen vähentäminen	s. 29	Arvioitu energianvähennysprosentti raportoitu. Raportoitu osittain.
GRI 307: Ympäristölakien ja -sääntöjen noudattaminen			
307-1	Ympäristölakien ja -sääntöjen rikkominen	GRI-sisältöindeksi	Ei rikkomuksia vuonna 2018.
Sosiaalinen vastuu			
GRI 401: Työsuhteet			
401-1	Uuden henkilöstön palkkaus sekä henkilöstön vaihtuvuus	s. 28	Henkilöstön vaihtuvuutta ei raportoitu. Raportoitu osittain.
GRI 403: Työterveys ja -turvallisuus			
403-2 (2016)	Tapaturmatyypit, tapaturmataajuus, ammattitautitaajuus, menetetyt työpäivät, poissaolot ja työhön liittyvät kuolemantapaukset	s. 28	Tapaturmataajuus ja tapaturmista aiheutuvat poissaolopäivät raportoitu koskien Suomea ja Ruotsia. Ei ammattitauteja, ei kuolemantapauksia. Sairauspoissaolopäivien määrä on vähäinen. Raportoitu osittain.
GRI 404: Koulutus ja henkilöstön kehittäminen			
404-2	Osaamisen kehittämiseen ja elinikäiseen oppimiseen liittyvät ohjelmat	s. 27–28	Henkilöstön kehittämisen ohjelmat raportoitu. Raportoitu osittain.
404-3	Säännöllisten suoritusarviointien ja kehityskeskustelujen piirissä olevan henkilöstön osuus	s. 27–28	
GRI 405: Monimuotoisuus ja yhdenvertaiset mahdollisuudet			
405-1	Hallintoelinten ja henkilöstön monimuotoisuus	s. 28	Raportoitu osittain.
GRI 406: Syrjinnän ehkäisy			
406-1	Syrjintätapaukset ja korjaavat toimenpiteet	s. 28, GRI-sisältöindeksi	Ei tapauksia vuonna 2018.
GRI 419: Määräystenmukaisuus			
419-1	Lakien ja säädösten rikkomukset sosiaalisten ja taloudellisten tekijöiden osalta	s. 28, GRI-sisältöindeksi	Ei rikkomuksia vuonna 2018.

CASE: MICRO:BIT

Etteplan vie ohjelmoinnin ilosanomaa Suomen kouluihin

Etteplan on vuodesta 2016 lähtien ollut mukana muiden kumppaneiden kanssa jalkauttamassa Micro:bit-pilotti-hanketta suomalaisiin ala- ja yläkouluihin. Micro:bit on alun perin Iso-Britannian yleisradioyhtiö BBC:n perustama hanke, jossa ohjelmoinnin opetusta viedään kouluihin helpolla ja hausalla tavalla pienen korttitietokoneen avulla. Luottokortin kokoisessa Micro:bit-ohjelmointikortissa on sisäänrakennettu ominaisuuksina muun muassa led-näyttö, kompassi ja kiihtyvyyssanturi, joita oppilaat voivat ohjelmoida tietokoneella tai tabletilla omien taitojensa mukaan. Laitteen avulla voidaan tehdä pelejä tai sitä voidaan hyödyntää erilaisissa itserakennetuissa sovelluksissa ja keksinnöissä.

Ohjelmoinnin opetus on syksystä 2016 lähtien ollut osa suomalaisen peruskoulun opetussuunnitelmaa, ja opettajien täydennyskoulutus aiheen parissa on tärkeässä roolissa. Tähän mennessä Micro:bit-pilotin parissa on työskennellyt jo 100 opettajaa 50 koulusta ympäri Suomea, ja Micro:bitin käyttö on levinnyt laajemmallekin.

Pohjanmaalla sijaitsevan ruotsinkielisen Bosundin koulun 4b-luokan opettaja **Jens Lindholm** on heistä yksi. Tällä hetkellä hän tekee luokkansa kanssa Micro:bitillä robottiautoa, joka liikkuu ihmisen liikkeen mukaan eteen, taakse ja sivulle. Jens kiteyttää ohjelmointiopetuksen hyötyjä lapsille näin: "Ohjelmointi ei ehkä yksin opeta oppilaille paljoa. Mutta se luo ymmärryksen yhteiskunnasta, jossa me elämme. Kaikki ympärillämme on ohjelmoitu, kuten puhelimet, liikennevalot, automaattiovet sekä esimerkiksi autot, jotka tunnistavat kuinka kaukana ne ovat toisistaan. Ohjelmoinnin avulla voimme selittää näitä ilmiöitä hieman helpommin."

Etteplanin teknologiajohtaja **Jaakko Ala-Paavola** kertoo, että Etteplanille on tärkeää osallistua ohjelmointiopetuksen edistämiseen Suomessa. "Tulevaisuus rakentuu entistä enemmän teknologian varaan. On tärkeää, että teknologia mielletään jo koulutyössä kiinnostavaksi, ja lapsilla on mahdollisuus kasvaa sen pariin jo varhaisessa vaiheessa", hän sanoo.

» LUE LISÄÄ WWW.ETTEPLAN.COM

Ohjelmointi auttaa lapsia ymmärtämään arjen teknologiaa

Kuvassa Bosundin koulun 4b-luokan oppilaita ja heidän opettajansa Jens Lindholm.

Johtoryhmä 31.12.2018

Johtoryhmän ajantasaiset tiedot ovat löydettävissä verkkosivuiltamme:
<https://www.etteplan.com/fi/tietoa-meista/hallitus-ja-johto>

Etteplan sijoituskohteena

1 Haluamme johtaa teollista muutosta sekä kasvaa ja kokeilla uutta yhdessä asiakkaidemme kanssa, missä vain meitä tarvitaan. Lue tarinamme sisäkannesta.

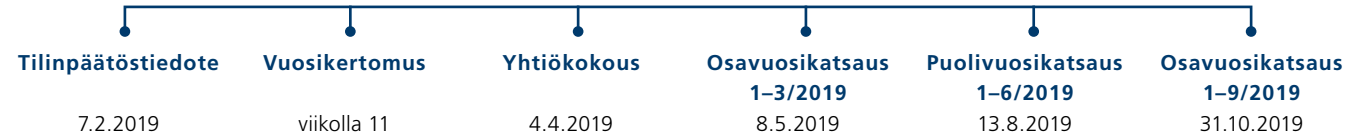
2 Etteplan uudisti organisaatiotaan ja rakennetaan kiihdyttääkseen kasvuaan. Lue lisää toimitusjohtajan katsauksesta sivulta 10.

3 Kuinka suoriuduimme vuonna 2018 suhteessa strategiaan ja taloudellisiin tavoitteisiimme? Se selviää sivulta 18.

4 Etteplanin hallitus ehdottaa, että osinkona jaetaan 0,30 euroa/osake eli 48 prosenttia osakekohtaisesta tuloksesta. Lue lisää Talouskatsauksesta.

Sijoittajatietoa

Tärkeitä päivämääriä

Sijoittajasuhteiden yhteyshenkilöt

Juha Näkki, toimitusjohtaja, puh. 010 307 2077

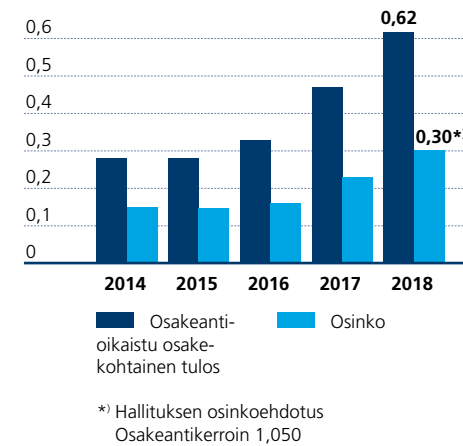
Outi Tornainen, viestintä- ja markkinointijohtaja, puh. 010 307 3302

Per-Anders Gådin, talousjohtaja, puh. +46 70 399 7929

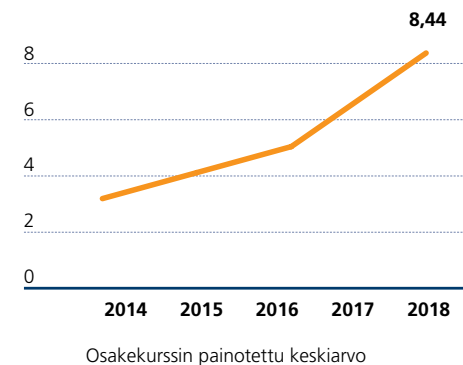
Etteplanin Talouskatsaus 2018 on julkaistu osoitteessa www.etteplan.com.

Samasta osoitteesta löydät myös muuta ajantasaista taloudellista tietoa, kuten osavuositarkastukset, puolivuositarkastukset, tiedotteet ja webcastit tulosjulkistuksista.

Osakekohtainen tulos ja osinko

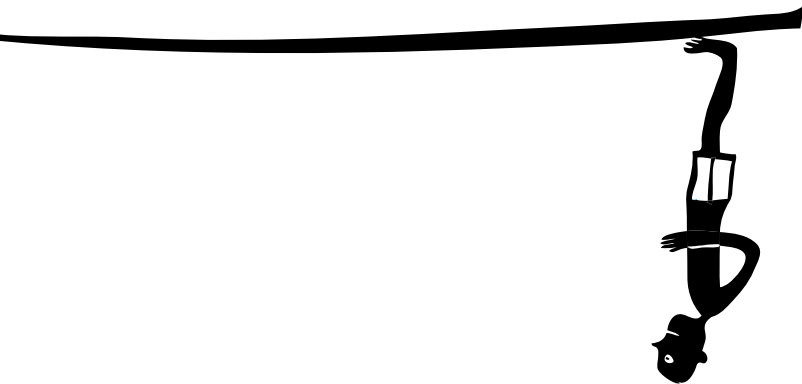

Osakekurssin kehitys 2014–2018

Konsepti ja suunnittelu: Miltton Oy
Valokuvat: Ola Axman, Anrietta Kuosku, Jan Sandvik, Riitta Supperi
Kuvitukset: Open Communications AB
Paperi: Offset 250g, G-Print 130g
Paino: Erweko 2019

Engineering with a difference.

 Etteplan

Etteplan Oyj

PL 216 (Ensimmäinen savu)
01511 Vantaa
Puh. 010 3070
www.etteplan.com